

BIULETYN INFORMACYJNY

Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność"

ISSN 1234 - 9771

179

Wydawany od 1992 r.

W numerze m.in.:

- 👉 Elastyczne formy zatrudnienia
- 👉 Karta praw podstawowych UE
a Konstytucja RP
- 👉 Europejskie Centrum Solidarności
- 👉 23. rocznica śmierci księdza
Jerzego Popiełuszki
- 👉 Notes związkowca nr 43

DZIAŁ INFORMACJI
KK NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

Gdańsk, październik 2007 r.

Spis treści

WYDARZENIA MIESIĄCA	3
Z OBRAD PREZYDIUM KK	6
POSIEDZENIE Z DN. 9.10.2007 R.	6
POSIEDZENIE Z DN. 16.10.2007 R.	9
POSIEDZENIE Z DN. 22.10.2007 R.	10
Z OBRAD KOMISJI KRAJOWEJ	13
POSIEDZENIE 23-24.10.2007 R.	13
POLSKA PRZYJAZNA PRACOWNIKOM	14
NADUŻYWANIE ELASTYCZNYCH FORM ZATRUDNIENIA BARIERĄ DLA WZROSTU WYDAJNOŚCI PRACY ?	14
ELASTYCZNE KSZTAŁTOWANIE CZASU PRACY – SZANSE I ZAGROŻENIA DLA PRACOBIORCÓW	21
DZIAŁ DS. POLITYKI SPOŁECZNEJ	23
WSKAŹNIKI GUS	23
DZIAŁ DS. WALKI Z BEZROBOCIEM	24
PROGRAM REFORM NA RZECZ STRATEGII LIZBOŃSKIEJ	24
ZESPÓŁ ROBOCZY KK NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” DS. PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU	30
ZATRUDNIANIE PRACOWNIKÓW TYMCZASOWO	31
SZKOLENIA ZWIĄZKOWE	34
ROZWÓJ ZWIĄZKU	34
KADRA	35
ARTYKUŁ MIESIĄCA	35
PRZYJAZNA POLSKA	35
INFORMACJE RÓŻNE	38
ROCZNICA ŚMIERCI KS. JERZEGO	38
KARTA PRAW PODSTAWOWYCH UE - KILKA UWAG	38
SEMINARIUM NA TEMAT UKŁADÓW ZBIOROWYCH	50
Z OSTATNIEJ CHWILI	51
ŚNIADEK PISZE DO POSŁÓW I SENATORÓW	51
POWSTAŁO EUROPEJSKIE CENTRUM SOLIDARNOŚĆ	51

Zobacz więcej: www.solidarnosc.org.pl
Wersje cyfrowe „Biuletynu” można znaleźć
na stronie: www.solidarnosc.org.pl/biuletyn

WYDARZENIA MIESIĄCA

Posiedzenia, opinie, stanowiska, spotkania Prezydium i Komisji Krajowej

9 października – posiedzenie prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Prezydium podjęło decyzję ws. zgłoszenia przedstawicieli NSZZ „Solidarność” do prac w poszczególnych grupach roboczych w ramach Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Rozmawiano także nt. akcji solidarnościowej zaplanowanej na 19 października br. Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wydało opinie:

- o projekcie ustawy MPiPS o równym traktowaniu
- o projekcie ustawy MPiPS o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw

10 października – w Warszawie Fundacja Eberta zorganizowała konferencję nt. elastycznych form zatrudnienia. Jacek Rybicki, sekretarz Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawił założenia programu „Polska przyjazna pracownikom”.

11 października – w Warszawie Instytut Spraw Publicznych zorganizował konferencję nt. stanu demokracji w Polsce. Jacek Rybicki, sekretarz Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przypomniał o roli związków zawodowych w tworzenia społeczeństwa obywatelskiego.

5 października - rusza ogólnopolska Akcja Certyfikacyjna Firma Przyjazna Pracownikom, której celem jest wyłonienie pracodawców przyjaznych pracownikom. Jest to początek cyklicznej akcji organizowanej przez Komisję Krajową NSZZ "Solidarność" mającej na celu promowanie dobrych praktyk w zakładach pracy w Polsce. Patronat nad konkursem objął prezydent Lech Kaczyński.

16 października – posiedzenie prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Prezydium podjęło decyzję ws. Regulaminu przyznawania certyfikatu „Firma Przyjazna Pracownikom”. Wydało opinię o projekcie rozporządzenia MPiPS w sprawie dodatku do wynagrodzenia dla pracowników publicznych służb zatrudnienia.

18 października - w związku z pojawiającymi się planami prywatyzacji szpitali Janusz Śniadek, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" oświadczył, że Związek zdecydowanie sprzeciwia się prywatyzacji służby zdrowia. W przesłanym do mediów oświadczeniu podkreślił, że Związek sprzeciwia się prywatyzacji służby zdrowia - widzimy w tym ogromne zagrożenie dla powszechnej dostępności do usług medycznych, szczególnie niezamożnych Polaków.

22 października – posiedzenie prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Prezydium KK zaopiniowało rozporządzenie Rady Ministrów i Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczące pracowników niepełnosprawnych, pomocy pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne oraz funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych.

23-24 października – posiedzenie Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Głównym punktem posiedzenia była dyskusja o powyborczym krajobrazie Polski. Podkreślano m.in. konieczność odwołania się do licznych obietnic w okresie kampanii wyborczej. Odbyło się spotkanie z ojcem Maciejem Ziębą, dyrektorem Europejskiego Centrum Solidarności. Obchodzono także 15. rocznicę powstania Biuletynu Informacyjnego KK.

Członkowie KK zaprotestowali przeciwko sytuacji w Birmie.

Rozmowy, negocjacje, spory, spotkania ze stroną rządową

2 października – w związku z brakiem jakichkolwiek reakcji prezesa Rady Ministrów oraz ministra finansów na wniosek „Solidarności” ws. podjęcia negocjacji o podwyżkach płac i uposażeń pracowników, Rada Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych postanowiła zorganizować manifestację przed gmachem Urzędu Rady Ministrów 16 października 2007 r.

3 października – premier Jarosław Kaczyński odniósł się do postulatów NSZZ „Solidarność” w związku z akcją „Polska Przyjazna Pracownikom”. W liście skierowanych do „Solidarności” podziękował za rozpoczęcie kampanii. Dodał – Polska musi być bezpieczna, solidarna i przyjazna pracownikom – taką silną Polskę we wspólnej Europie chce budować Prawo i Sprawiedliwość.

9 października – prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zwróciło się do rządu Jarosława Kaczyńskiego o wsparcie działań Związku i Europejskiej konfederacji Związków zawodowych na rzecz nadania Kartie Praw Podstawowych Unii Europejskiej mocy prawnie wiążącej. Karta ma kluczowe znaczenie dla ruchu związkowego w Europie i w Polsce.

17 października - zawarte zostało porozumienie pomiędzy stroną rządową, pracodawcami a Krajową Sekcją Pogotowia Ratunkowego NSZZ "Solidarność" w sprawie wzrostu wynagrodzeń dla pracowników ratownictwa medycznego. Rozmowy na temat podwyżek płac przedstawiciele KSPR NSZZ "S" prowadzili w Ministerstwie Zdrowia już od kilku tygodni. W znowelizowanej ustawie o zmianie systemu wynagrodzeń w służbie zdrowia nie zostało jednoznacznie zapisane, że podwyżki wynagrodzeń obejmować będą również pracowników ratownictwa medycznego.

29 października – Rada Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” oczekuje od nowego rządu i parlamentu RP znaczących podwyżek płac dla nauczycieli w 2008 r.

Protesty, manifestacje, spory i akcje strajkowe w zakładach pracy

5 października – związkowcy z „Solidarności” z Telekomunikacji Polskiej przygotowują się do wejścia w spór zbiorowy z zarządem TP. Związkowcy chcą m.in. podniesienia o 10 proc. zarobków wszystkich pracowników objętych ponadzakładowym układem zbiorowym pracy, skrócenia czasu pracy części pracowników, a także odstąpienia od planów przeniesienia ich do innych firm należących do TP.

9 października – Komisja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” Petrobaltic S.A. w Gdańsku podjęła uchwałę o rozpoczęciu akcji protestacyjnej polegającej na oflagowaniu siedziby firmy i zorganizowaniu pikiety przed siedzibą dyrekcji. Pracownicy domagają się 15 proc. akcji spółki oraz realizacji inwestycji.

9 października – Rada Sekcji Krajowej Pracowników Skarbowych odwołała manifestację. W budżecie państwa uwzględniono środki na podwyżki. Pracownicy administracji podatkowej i służby celnej od 1 stycznia 2008 r. otrzymają 9 proc. podwyżki.

9 października - Stocznia Gdynia nie ma pieniędzy dla pracowników. Wyплаты będą opóźnione i wypłacane w ratach. Pracownicy Stoczni Gdynia nie podjęli pracy. Kilkuset stoczniovców z NSZZ "Solidarność" i innych związków zawodowych pikietowało przed budynkiem zarządu zakładu, domagając się wypłaty zaległych wynagrodzeń. Stocznia Gdynia zatrudnia około 5000 osób. Spośród polskich stoczni ma także największe kłopoty finansowe. Agencja Rozwoju Przemysłu zdecydowała się przekazać na konto stoczni 15 mln zł.

10 października – we Wrocławiu związkowcy z „Solidarności” spółek Impet podpisali porozumienie umożliwiające przedstawicielom Związku spotkania z nowymi pracownikami. Zarząd spółki zapewnił, że szanuje prawo pracowników do organizowania się w związek zawodowy i zobowiązał się do współpracy ze związkowcami dotyczącej stopniowej poprawy płacy dla pracowników.

17 października - około 2 tys. pracowników zgromadziło się pod budynkiem firmy Polar we Wrocławiu, aby zademonstrować swój sprzeciw wobec polityki, jaką prowadzi dyrektor. Protestujących pracowników wspierali przedstawiciele "Solidarności" Kazimierz Kimso i Walenty Styrzc. Małgorzata Calińska-Mayer przewodnicząca MOZ w Polarze wraz z 40 pracownikami wręczyła petycję prezesowi. Jeśli nie zostaną spełnione żądania związkowców, we wtorek 23 października rozpocznie się strajk włoski.

17 października – pracownicy Odlewni Żeliwa w Zawierciu domagają się wypłacenia wrzesniowych premii w wysokości średnio 250 zł. Zarząd spółki nie reaguje od dłuższego czasu na żądania pracowników. Załoga zamierza wejść w spór zbiorowy z zarządem spółki.

18 października - w gliwickim Oplu trwa spór zbiorowy. Związki zawodowe domagają się 1 tys. zł podwyżki. Zarząd argumentuje, że nie ma środków na wzrost wynagrodzeń. Proponuje 500 zł brutto dla każdego pracownika, wypłacane obok wynagrodzenia zasadniczego w formie comiesięcznej premii.

25 października – po trzech miesiącach negocjacji płacowych związki zawodowe podpisały porozumienie z zarządem spółki Hipolit Cegielski w Poznaniu. Pensja każdego pracownika fabryki wzrośnie średnio o 100 zł. Dodatkowo pracownicy fizyczni dostaną 1000 zł nagrody, a umysłowi 1600 zł. Będą one wypłacane w trzech ratach do końca roku.

29 października - j na wiecu w Stoczni Gdańskiej i pod Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego stoczniowcy protestowali przeciwko wypowiedziom marszałka oraz polityków Platformy Obywatelskiej dotyczących ich zakładu. Związkowcy z Komisji Międzyzakładowej NSZZ "Solidarność" Stoczni Gdańsk zwracali uwagę na wypowiedzi pomorskich polityków Platformy Obywatelskiej, którzy stawiają pod znakiem zapytania prywatyzację Stoczni Gdańsk. Stoczniowcy mają pretensję także do Jana Kozłowskiego, marszałka województwa pomorskiego o wypowiedzi, dotyczące przeszłości stoczni.

29 października – odbyło się spotkanie przedstawicieli Krajowej Sekcji Morskiej Marynarzy i Rybaków NSZZ „Solidarność” z pracodawcą PŻM CYFADACO. Związkowcy podtrzymali swoje stanowisko z 9 października br. dotyczące podwyższenia gwarantowanych układem zbiorowym wynagrodzeń o 30 proc.

Inicjatywy, uroczystości podejmowane przez NSZZ „Solidarność”

12 października – w siedzibie Zarządu Regionu Wielkopolska NSZZ „Solidarność” została podpisana umowa partnerska pomiędzy Urzędem Miasta Poznań a Zarządem Regionu Wielkopolska. Celem współpracy partnerów jest wspólne działanie na rzecz zmniejszenia bezrobocia wśród młodzieży, m.in. poprzez dążenie do zwiększenia zatrudnienia, pomoc w założeniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, szkolenia, doradztwo i pośrednictwo.

15 października – na przejściu granicznym w Świecku NSZZ „Solidarność” i niemiecki związek zawodowy Ver.di zorganizowali wspólną akcję pod hasłem „Przemęczenie zabija”. Akcja polegała na wspólnym rozdawaniu ulotek i udzielaniu informacji kierowcom ciężarówek. Związkowcy zachęcali kierowców do zapisywania się do związku zawodowego i wspólnej obrony prawa pracy.

19 października – NSZZ „Solidarność” uczcił 23 rocznicę, męczeńskiej śmierci Sługi Bożego ks. Jerzego Popiełuszki. "Naszą obecnością uczcijmy pamięć i wdzięczność wobec kapłana - męczennika za wiarę i prawdę, która uratowała nam drogę do wolnej Polski. To od niego pragniemy uczyć się odpowiedzialności za Polskę i za całe dziedzictwo chrześcijańskie, które zostało nam przekazane w ciągu stuleci" - czytamy w Apelu KK. W Warszawie w tym dniu w Kościele pw. św. Stanisława Kostki na Warszawskim Żoliborzu uroczystości rozpoczęły się koncertem słowno - muzycznym a zakończyły mszą świętą koncelebrowaną pod przewodnictwem ks. abp Kazimierza Nycza.

21 października – XV Bieg upamiętniający 23. rocznicę śmierci księdza Jerzego Popiełuszki. W biegu wystartowało 280 zawodników z 27 drużyn. Trasa biegu obejmowała 110 km z Bydgoszczy przez Toruń aż do tamy we Włocławku. Uczestnicy biegu złożyli kwiaty i zapalili znicze w miejscach upamiętniających męczeńską drogę ks. Jerzego.

24 października – w Katowicach odbyła się konferencja nt. „Czynniki sukcesu i równości kobiet w miejscu pracy” - zorganizowana przez Śląsko-Dąbrowską „Solidarność”. Gośćmi konferencji byli członkinie związków zawodowych z Europy a także z Polski.

Z OBRAD PREZYDIUM KK

POSIEDZENIE Z DN. 9.10.2007 R.

Decyzja Prezydium KK nr 211/07

ws. opinii o projekcie ustawy MPiPS o równym traktowaniu

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu ustawy Ministra Pracy i Polityki Społecznej o równym traktowaniu:

- w art. 1 po zapisie „w szczególności warunków dostępu do zatrudnienia, łącznie z kryteriami rekrutacji, warunków zatrudnienia” proponuje dodać „wynagradzania, rozwoju zawodowego”. Zasada równego wynagradzania za równą pracę i pracę równej wartości stanowi ważny aspekt zasady równości i nieodłączną część dorobku wspólnotowego. W większości krajów ustawie o równym traktowaniu towarzyszy określenie zasad i kryteriów wartościowania pracy. W ustawie powinno to być wyraźnie zaznaczone;
- art. 1 pkt. 1 ust. 3 ustawa zapewnia każdemu prawo do równego traktowania w zakresie przystępowania i działania w związkach zawodowych, organizacjach etc. Nie jest jasne, czy zapis ten odnosi się do równego prawa do przystępowania i działania czy również do równego traktowania i niedyskryminowania z tytułu przynależności związkowej;
- w art. 1 ust. 1 po punkcie 6 dodać punkt 7 i 8 w brzmieniu „Życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji.” oraz „Pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb”. Wymienione obszary nierówności jakiej doświadczają osoby niepełnosprawne zostały dostrzeżone i wymienione przez twórców Karty Praw Osób Niepełnosprawnych. Dlatego powinny one również zostać uwzględnione w ustawie o równości traktowania;
- w art. 4 ust. 1 pkt. 8 po wyrazach „o ile dostosowania te” należy dodać wyraz „nie”. W przeciwnym wypadku, za dyskryminujących zostaną uznani pracodawcy, którzy nie dokonali niezbędnych dostosowań nawet jeśli ich dokonanie skutkowałoby nałożeniem na nich nadmiernych obciążeń;
- w art. 5 pkt. 3 w definicji molestowania po wyrazie „upokarzającej” dodać wyraz „obraźliwej”. Takie rozwiązanie zawiera art. 2 ust. 3 Dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla równego traktowania przy zatrudnieniu i wykonywaniu zawodu. Ponadto jest to postępowanie najczęściej występujące w praktyce;
- art. 16 ust. 7 do zakresu działania Prezesa Urzędu należy udzielanie pomocy merytorycznej, a w szczególności prawnej, w zakresie równego traktowania;
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/54/WE z dnia 5 lipca mówi w rozdz. 2 art. 20 pkt. 2a, że do kompetencji organu do spraw równości należy „świadczanie należytej pomocy ofiarom dyskryminacji we wnoszeniu skarg w sprawach o dyskryminację”. Ustawa powinna być doprecyzowana w tym zakresie i w pełni regulować wymagania ww. dyrektywy. Dlatego proponujemy po wyrazach „w zakresie równego traktowania” dodać wyrazy „w tym pomocy we wnoszeniu skarg w sprawach o dyskryminację”;
- art. 9 pkt 2, uchylenie artykułu 123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2004 r, nr 99, poz. 1001, z póź. zm.) zaskut-

kuje tym, iż Fundusz Pracy zostanie pozbawiony wpływów z grzywien, które zgodnie z art. 106 ust. 2 ustawy stanowią jego przychody. Dlatego proponujemy w art. 24 projektu dodać zdanie drugie w brzmieniu: „Grzywny wymierzone za nierówne traktowanie w zakresach wymienionych w ar. 1 ust. 1 pkt 1 i 2 stanowią przychody Funduszu Pracy.”

Pozytywna opinia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” uwarunkowana jest uwzględnieniem powyższych uwag.

Decyzja Prezydium KK nr 212/07

ws. opinii o projekcie ustawy MPiPS o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” opiniuje pozytywnie projekt ustawy Ministra Pracy i Polityki Społecznej: o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Projekt nowelizacji tej ustawy zawiera propozycję regulacji, które mają na celu:

- unormowanie prawne wieloletniej tradycji szczególnego honorowania osób, które ukończyły 100 lat życia w postaci przyznawania im świadczenia pieniężnego finansowanego przez budżet państwa;
- wydłużenia okresu, w jakim płatnik składek może dochodzić od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu nienależnie opłacanych składek;
- zmianę treści informacji dotyczącej szacunkowej wysokości przyszłej emerytury, którą ZUS jest zobowiązany wysłać do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku.

Decyzja Prezydium KK nr 213/07

ws. przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w grupach roboczych w ramach Komitetu Monitorującego PO KL

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza nw. osoby jako przedstawicieli NSZZ „Solidarność” do prac w poszczególnych grupach roboczych w ramach Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki:

1. Katarzyna Komorowska – Grupa robocza ds. horyzontalnych
2. Julian Andrzej Konecki – Grupa robocza ds. komponentu regionalnego PO KL
3. Zdzisław Maszkiewicz – Grupa robocza ds. zatrudnienia i integracji społecznej
4. Stanisława Gatz – Grupa robocza ds. adaptacyjności i transferu wiedzy
5. Zdzisława Hacia – Grupa robocza ds. edukacji
6. Mirosława Kaniszewska – Grupa robocza ds. dobrego rządzenia

Decyzja Prezydium KK nr 214/07

ws. przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w Komitecie Monitorującym PO KL

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” potwierdza wybór przedstawicieli NSZZ „Solidarność” - Józefa Mozolewskiego i Stanisławy Gatz do udziału w pracach Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013.

Decyzja Prezydium KK nr 215/07

ws. zgody na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na wniosek Zarządu Regionu Toruńsko-Włocławskiego NSZZ „Solidarność” wyraża zgodę na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność” w nazwie ronda przy zbiegu ulic biskupa Antoniego Laubitza, Toruńskiej, Jacewskiej i Najświętszej Marii Panny w Inowrocławiu.

Decyzja Prezydium KK nr 216/07

ws. zgody na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” na wniosek Komitetu Organizacyjnego oraz Zarządów Regionów NSZZ „Solidarność” Bydgoskiego, Elbląskiego, Gdańskiego, Łódzkiego, Płockiego, Koszalińskiego, Toruńsko-Włocławskiego, Słupskiego, Warmińsko-Mazurskiego i Pomorza Zachodniego wyraża zgodę na użycie znaku graficznego NSZZ „Solidarność” na obelisku upamiętniającym 25 rocznicę internowania w obozie wojskowym członków NSZZ „Solidarność” w Chełmnie.

Decyzja Prezydium KK nr 217/07

ws. akcji solidarnościowej 19 października 2007 r.

W nawiązaniu do Apelu KK nr 11/07 z dnia 26 września 2007 r. Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanawia ogłosić akcję solidarnościową w dniu 19 października 2007 r. w Warszawie.

Prezydium KK wnioskuje do Rady Krajowego Funduszu Strajkowego o pokrycie kosztów przejazdu dla struktur Związku biorących udział w tym modlitewno-solidarnościowym spotkaniu.

Decyzja Prezydium KK nr 218/07

ws. dotacji finansowych

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 219/07

ws. ogólnopolskiej manifestacji przed Zarządem Faurecii Polska sp. z o.o.

Wobec lekceważenia przez Zarząd Faurecii Polska sp. z o.o. postulatu przywrócenia do pracy członków Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”, Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanawia zorganizować ogólnopolską manifestację przed siedzibą Zarządu Spółki w Grójcu. Manifestacja odbędzie się w dniu 26.X.2007 r. o godz. 13.00.

Jednocześnie Prezydium KK zwraca się do Rady Krajowego Funduszu Strajkowego o sfinansowanie kosztów przejazdu uczestników manifestacji.

Ze strony Prezydium KK do koordynowania upoważniony jest Jerzy Langer – Zastępca Przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

Decyzja Prezydium KK nr 220/07

ws. biura MKZZ w Hongkongu

(do użytku służbowego)

Stanowisko Prezydium KK nr 221/07

ws. Karty Praw Podstawowych UE

W związku z przygotowaniami do posiedzenia Konferencji Międzyrządowej, której celem jest m.in. przyjęcie Traktatu Reformującego UE, zwracamy się do Rządu RP o wsparcie starań NSZZ „Solidarność” i Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych nadania Kartie Praw Podstawowych UE mocy prawnie wiążącej.

Karta ma znaczenie kluczowe dla ruchu związkowego w Europie i w Polsce, jej włączenie do Traktatu spowoduje bowiem, iż w sprawach leżących w kompetencjach instytucji europejskich muszą być stosowane wynikające z niej przepisy takie jak zakaz pracy przymusowej, wolność stowarzyszania się w związkach zawodowych, prawo do odejmowania pracy, prawo pracowników do informacji i konsultacji, rokowań i działań zbiorowych, w tym strajku, prawo dostępu do pośrednictwa pracy, ochrona w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy, zapewnienie należytych sprawiedliwych warunków pracy, zabezpieczenie i pomoc społeczna.

Uważamy, że wsparcie przeniesienia na poziom europejski tych wszystkich gwarancji pracowniczych, związkowych i socjalnych, które w naszym kraju są owocem przede wszystkim walki NSZZ „Solidarność” będą wyrazem naszej solidarności z aspiracjami pracowników UE oraz będą stanowić rękojmię, że instytucje europejskie w swych decyzjach dotyczących przecież również naszego kraju będą te gwarancje uwzględniać.

Decyzja Prezydium KK nr 222/07

ws. konkursu „Firma Przyjazna Pracownikom” w ramach kampanii „Polska Przyjazna Pracownikom”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” postanawia ogłosić konkurs „Firma Przyjazna Pracownikom” w ramach kampanii „Polska Przyjazna Pracownikom”.

Prezydium KK akceptuje przedłożone projekty certyfikatu, ankiety i regulaminu konkursu.

POSIEDZENIE Z DN. 16.10.2007 R.

Decyzja Prezydium KK nr 223/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS w sprawie dodatku do wynagrodzenia dla pracowników psz

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie dodatku do wynagrodzenia dla pracowników publicznych służb zatrudnienia.

Decyzja Prezydium KK nr 224/07

ws. umorzenia zadłużenia

(do użytku służbowego)

Decyzja Prezydium KK nr 225/07

ws. Regulaminu przyznawania certyfikatu „Firma Przyjazna Pracownikom”

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” akceptuje Regulamin przyznawania certyfikatu „Firma Przyjazna Pracownikom” zakładom pracy, które realizują założenia akcji „Polska Przyjazna Pracownikom”.

POSIEDZENIE Z DN. 22.10.2007 R.

Decyzja Prezydium KK nr 226/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS w sprawie refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 30 sierpnia 2007 r. w sprawie refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych.

Decyzja Prezydium KK nr 227/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS w sprawie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 30 sierpnia 2007 r. w sprawie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych.

Decyzja Prezydium KK nr 228/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy podmiotom zatrudniającym osoby niepełnosprawne

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 25 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy podmiotom zatrudniającym osoby niepełnosprawne.

Decyzja Prezydium KK nr 229/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia RM uchylającego rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy przedsiębiorcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag od projektu rozporządzenia Rady Ministrów z 24 sierpnia 2007 r. uchylającego rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy przedsiębiorcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne.

Decyzja Prezydium KK nr 230/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia RM uchylającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy de minimis przedsiębiorcom prowadzącym zakłady pracy chronionej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2007 r. uchylającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy de minimis przedsiębiorcom prowadzącym zakłady pracy chronionej.

Decyzja Prezydium KK nr 231/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 25 września 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych:

- § 1 zmiana 3) punkt b) dotycząca § 4 pkt 4 po wyrazach „o których mowa w art. 73 ust. 1 i 3 pkt 2-6” należy dodać wyraz „ustawy”. Bez zaproponowanego uzupełnienia nie wiadomo do jakiego aktu prawnego odwołuje się projektodawca;
- w § 1 zmiana 6) dotycząca § 10 ust. 1 proponujemy dodać po wyrazach „w terminie miesiąca od dnia” wyrazy „zakwalifikowania dziecka do przysposobienia i”. W zaproponowanym brzmieniu przepisu brak uregulowania co się dzieje między zakwalifikowaniem dziecka do przysposobienia a przyjęciem informacji o dziecku przez wojewódzki bank danych. Dlatego proponujemy, by dzień przyjęcia informacji o dziecku przez wojewódzki bank danych następował niezwłocznie po dniu zakwalifikowania dziecka do przysposobienia.

Pozytywna opinia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” uwarunkowana jest uwzględnieniem powyższych uwag.

Decyzja Prezydium KK nr 232/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzoru nad działalnością ośrodków adopcyjno-opiekuńczych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzoru nad działalnością ośrodków adopcyjno-opiekuńczych.

Decyzja Prezydium KK nr 233/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka oraz stawek na bieżące funkcjonowanie placówki rodzinnej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 25 września 2007 r. zmieniającego

rozporządzenie w sprawie określenia zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka oraz stawek na bieżące funkcjonowanie placówki rodzinnej:

- w § 1 zmiana 2) dotycząca § 3 ust. 2 proponujemy dodać po wyrazach „wydatki związane z kosztami eksploatacji,” wyraz „remontów”. Zgodnie z uzasadnieniem do projektu, celem projektu jest m.in. ujednoczenie zakresu stawki na utrzymanie lokalu mieszkalnego i domu jednorodzinnego. Analogicznie do tytułów wskazanych w przypadku prowadzenia placówki w lokalu mieszkalnym, do których należą remonty, w zakresie stawki dla domu jednorodzinnego powinny być one również uwzględnione.

Pozytywna opinia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” uwarunkowana jest uwzględnieniem powyższych uwag.

Decyzja Prezydium KK nr 234/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnosi uwag do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.

Decyzja Prezydium KK nr 235/07

ws. opinii o projekcie rozporządzenia MPiPS w sprawie rodzin zastępczych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 26 września 2007 r. w sprawie rodzin zastępczych:

- w § 1 zmiana 2) dotycząca § 3 ust. 1 pkt 1 za zasadne uznajemy ustalenie stanu zdrowia dziecka na podstawie przeprowadzonych badań lekarskich. Zauważamy jednak brak uregulowania trybu kierowania i przeprowadzania wspomnianych badań lekarskich;
- w § 1 zmiana 4) dotycząca § 11a ust. 1 za cenną uważamy propozycję zwrotu kosztów zorganizowanej formy wypoczynku dzieci. Jednakże naszym zdaniem wymaga ona doprecyzowania. Zwrot kosztów oznacza pokrycie kosztów w 100%. Dlatego wyrażenie „zwrot kosztów” należy zastąpić wyrazem „dofinansowanie”. W zaproponowanym zapisie brak doprecyzowania czy zwrot kosztów dotyczy tylko wypoczynku letniego czy np. skorzystanie z zorganizowanej formy wypoczynku zimowego oznacza niemożność dofinansowania zorganizowanej formy wypoczynku letniego w tym samym roku kalendarzowym. Należy również doprecyzować czy zaproponowana kwota dofinansowania (zwrotu kosztów) przysługuje na rodzinę zastępczą czy na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej;
- w § 1 zmiana 4) dotycząca § 11a ust. 3 brak doprecyzowania czy pomoc pieniężna, o której mowa w niniejszym ustępie przysługuje na rodzinę zastępczą czy na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej;
- w § 1 zmiana 4) dotycząca § 11b ust. 2 i 3 pozytywnie przyjmujemy propozycję waloryzacji podstawy miesięcznego wynagrodzenia dla zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej. W projekcie zaproponowano, aby wskaźnik waloryzacji był równy wskaźnikowi wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Przypominamy, że w latach 2002 i 2007 w ustawie budżetowej zamieszczona była propozycja ustalenia tego wskaźnika na poziomie 0%. Dlatego proponujemy w ust. 3 po wyrazach „w państwowej sferze budżetowej” dodać wyrazy „ale nie niższy niż wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.”

Pozytywna opinia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” uwarunkowana jest uwzględnieniem powyższych uwag.

Decyzja Prezydium KK nr 236/07

ws. opinii o projekcie ustawy zmieniający ustawę – Kodeks pracy oraz ustawę o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie opiniuje projekt ustawy Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 20 września 2007 r. zmieniający ustawę – Kodeks pracy oraz ustawę o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw.

Decyzja Prezydium KK nr 237/07

ws. stwierdzenia kompetencji do zawarcia protokołu dodatkowego do ponadzakładowego układu zbiorowego pracy

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, działając na podstawie § 41 ust. 3 pkt 4 zdanie 2 Statutu NSZZ „Solidarność” stwierdza, że Rada Sekretariatu Zasobów Naturalnych, Ochrony Środowiska i Leśnictwa NSZZ „Solidarność” jest właściwym statutowo organem NSZZ „Solidarność” w rozumieniu art. 24114 § 1 pkt 1 k.p. uprawnionym do zawarcia Protokołu dodatkowego nr 14 do Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Lasów Państwowych.

Prezydium KK stwierdza, że decyzją Rady Sekretariatu Zasobów Naturalnych, Ochrony Środowiska i Leśnictwa NSZZ „Solidarność” upoważnionym do podpisania ww. protokołu dodatkowego jest Przewodniczący Krajowej Sekcji Pracowników Leśnictwa NSZZ „Solidarność” kol. Marian Pigan.

Z OBRAD KOMISJI KRAJOWEJ

POSIEDZENIE 23-24.10.2007 R.

Uchwała KK nr 19/07

ws. zespołu do opracowania projektu uchwały ws. funkcjonowania branż

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” powołuje zespół, którego celem będzie opracowanie projektu uchwały ws. zasad tworzenia, rejestracji i funkcjonowania branżowych jednostek organizacyjnych Związku w składzie:

1. Bujara Alfred	7. Kubiak Bogdan
2. Bryzek Dariusz	8. Osiński Bogdan
3. Drabek Ryszard	9. Suchecki Krzysztof
4. Dubiński Waldemar	10. Zydorek Ewa
5. Grzesik Jarosław	11. Woźniewski Krzysztof
6. Kędra Barbara	12. Skoczowski Julian

Stanowisko KK nr 12/07

ws. wydarzeń w Birmie

NSZZ „Solidarność” z głębokim niepokojem obserwuje wydarzenia, które w ostatnim czasie mają miejsce w Birmie.

Dążenie obywateli do poszanowania ich podstawowych praw jest fundamentalnym prawem każdego człowieka zagwarantowanym w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, której zapisów Birma zobowiązała się przestrzegać, przystępując do Organizacji Narodów Zjednoczonych w 1948 r.

Jednak od wielu lat Birmańczycy pozbawieni są podstawowego prawa do organizowania się w miejscu pracy oraz zmuszani są do pracy przymusowej w obozach. Władze wojskowe Birmy tym samym naruszają podstawowe konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy, tj. konwencję 87 oraz 105.

Dążenia społeczeństwa birmańskiego do poprawy swojej sytuacji politycznej i ekonomicznej uznajemy za uprawnione i słuszne, wyrażając jednocześnie nasze poparcie i naszą solidarność z wszystkimi Birmańczykami, którzy żądają demokratycznych zmian.

Zdecydowanie protestujemy przeciwko rozlewowi krwi i stosowaniu represji wobec obywateli, którzy w sposób pokojowy domagają się poprawy swojego bytu. Oczekujemy zaprzestania stosowania siły, uwolnienia wszystkich zatrzymanych oraz umożliwienia swobodnej działalności przywódcom opozycji demokratycznej Birmy.

Zwracamy się do wszystkich przywódców politycznych, związkowych, do instytucji i organizacji społecznych na świecie, aby nie pozostawali obojętni na wydarzenia w Birmy, aby potępiły reżim, którego jedyną metodą postępowania wobec własnych obywateli jest stosowanie przemocy, aby dały wyraz solidarności z krajem, który tej solidarności potrzebuje.

POLSKA PRZYJAZNA PRACOWNIKOM

NADUŻYWANIE ELASTYCZNYCH FORM ZATRUDNIENIA BARIERĄ DLA WZROSTU WYDAJNOŚCI PRACY ?

Polska przyjazna pracownikom – pod takim hasłem NSZZ „Solidarność” rozpoczęła ogólnopolską akcję informacyjną, która będzie polegać m.in. na promowaniu stałego zatrudnienia, przestrzeganiu prawa pracy oraz zrzeszaniu się pracowników.

Stale zatrudnienie stanowi motyw przewodni prowadzonej kampanii. Związek będzie proponował zarówno pracodawcom, jak i politykom zawarcie Paktu na rzecz stałego zatrudnienia jako jednego z warunków stabilnego rozwoju.

W poprzednim Biuletynie Informacyjnym przedstawiliśmy materiał nt. podejmowanej akcji informacyjnej.

Obecnie mamy zamiar zapoznać Państwa z zagadnieniami dotyczącymi elastycznych form zatrudniania pracowni-

ków. Coraz częściej pracodawcy stosują takie praktyki. Zawierają z pracownikami umowy o pracę na czas określony, zatrudniają w niepełnym wymiarze czasu pracy, proponują pracę tymczasową lub zawieranie umów w zmiennym czasie pracy.

Przedstawiamy I Rozdział opracowania „Nadużywanie elastycznych form zatrudnienia barierą dla wzrostu wydajności pracy”. Rozdział I poświęcony jest elastycznemu rynkowi pracy. Materiał przygotowaliśmy dla NSZZ „Solidarność” S.Partner.

Zachęcamy również do zapoznania się z niektórymi zagadnieniami z opracowania Jacka Rybickiego, sekretarza Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nt. „Elastycznego kształtowania czasu pracy – szanse i zagrożenia dla pracobiorców”.

ROZDZIAŁ I WYJĄTKOWO ELASTYCZNY RYNEK PRACY

Słuszna krytyka braku elastyczności polskiego rynku pracy?

Jeśli wierzyć międzynarodowym wskaźnikom elastyczności zatrudnienia,

polscy pracodawcy słusznie krytykują brak elastyczności polskiego rynku pracy.

Najnowszy raport Doing business 2008, plasuje Polskę na 78 miejscu, jeżeli chodzi o elastyczność rynku pracy:

Wyspa Marshalla	1	Nowa Zelandia	13	Arabia Saudyjska	40
Singapur	1	Bhutan	14	Antigua i Barbuda	41
Stany Zjednoczone	1	Samoa	15	Islandia	42
Brunea	4	Fidzi	16	Białoruś	43
Gruzja	4	Japonia	17	Malezja	43
Tonga	4	St. Kitts i Nevis	18	Jordania	45
Malediwy	7	Kanada	19	Grenada	46
Australia	8	Szwajcaria	20	Wyspy Salomona	47
Palau	9	Wlk. Brytania	21	Armenia	48
Dania	10	Kazachstan	22	Tajlandia	49
Uganda	11	Hong Kong, Chiny	23	Surinam	50

Czechy	55	Polska	78	Luxemburg	164
Włochy	56	Kostaryka	79	Maroko	165
Bułgaria	57	Azerbejdżan	80	Słowenia	166
Erytrea	58	Węgry	81	Republika Kongo	167
Nikaragua	59	Laos	82	Ekwador	168
Irak	60	Kolumbia	83	Sierra Leone	169
Mauritius	61	Wietnam	84	Panama	170
Austria	62	Indie	85	Dem.Repub. Konga	171
Jemen	63	Chiny	86	Angola	172
Mongolia	64	Izrael	87	Paragwaj	173
Zjednoczone Emiraty Arabskie	65	Mali	88	Gwinea Bissau	174

Źródło : (Bank Światowy , 2008)

Kilka słów na temat metodologii...

Kiedy jednak przyjrzymy się bliżej metodologii Doing Business, widać do jakiego stopnia jest ona niedopasowana do analizy dawnych krajów socjalistycznych. Jednostką porównań jest w nich bowiem osoba, która:

- jest mężczyzną mającym 42 lata zatrudnionym na pełny etat na stanowisku niekierowniczym i pracującym dla tej samej firmy przez ostatnie 20 lat,
- przez cały okres zatrudnienia dostaje wynagrodzenie i świadczenia odpowiadające średniej krajowej,
- jest przestrzegającym prawa obywatelem, nie należącym do związku zawodowego, mieszkającym w największym mieście w kraju,

- pracuje w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, ze 100-procentowym rodzimym kapitałem, działającej w sektorze produkcji i zatrudniającej 201 pracowników.

Ile przedsiębiorstw należy w 100% do polskiego kapitału, zatrudnia ponad dwustu pracowników z przynajmniej 20-letnim stażem pracy, mieści się w Warszawie i należy do sektora wytwórczości? Można je policzyć na palcach jednej ręki. Doprawdy, tego typu metodologia mogłaby wywołać jedynie uśmiech, gdyby nie fakt, że jest często wykorzystywana przez wielu obserwatorów w zupełnie bezkrytyczny sposób.

Głupota nie boli ...

Opierając się na powyższych wskaźnikach niektórzy, zwłaszcza organizacje pracodawców, wielu dziennikarzy

oraz niestety liczni badacze określają polski rynek pracy jako nieelastyczny.

Jeżeli chodzi o badania porównawcze, należy pamiętać, że ten brak elastyczności jest oczywiście relatywny. Wspomniane badanie nie mówi nam, czy polskie uregulowania prawne dotyczące rynku pracy stwarzają warunki elastyczności wystarczające do rozwoju gospodarczego, który w Polsce jest mniej stabilny niż w krajach UE- 15. Koncentrują się one jedynie na samym porównywaniu wskaźników różnych krajów, bez ich analizowania w szerszym kontekście. Tak więc uelastycznienie rynku pracy pozostaje celem samym w sobie... Wreszcie, niektórzy autorzy takich analiz wydają się nie zdawać sobie sprawy ze śmieszności swoich wniosków. W przypadku raportu Doing Business punktami odniesienia są Stany Zjednoczone, ale także Wyspy Marshalla, Gruzja, Wyspy Tonga...Idąc tym śladem i biorąc pod uwagę wyniki tego badania, można równie dobrze stwierdzić, że Polska mogłaby się wiele nauczyć od Iraku czy Białorusi w dziedzinie poprawy elastyczności zatrudnienia.

Wskaźnik EPL opracowany przez OECD

Wskaźnik prawnej ochrony zatrudnienia (EPL Index – Employment Protection Legislation Index, skonstruowany przez OECD) pozwala porównywać ochronny aspekt prawa pracy i w oparciu o to porównanie proponuje oceny potencjalnej elastyczności rynku pracy.

Wskaźnik przybiera wartości od 1 do 6 (1 w przypadku najbardziej permissywnych ram prawnych, 6 w przypadku ram prawnych gwarantujących największą ochronę).

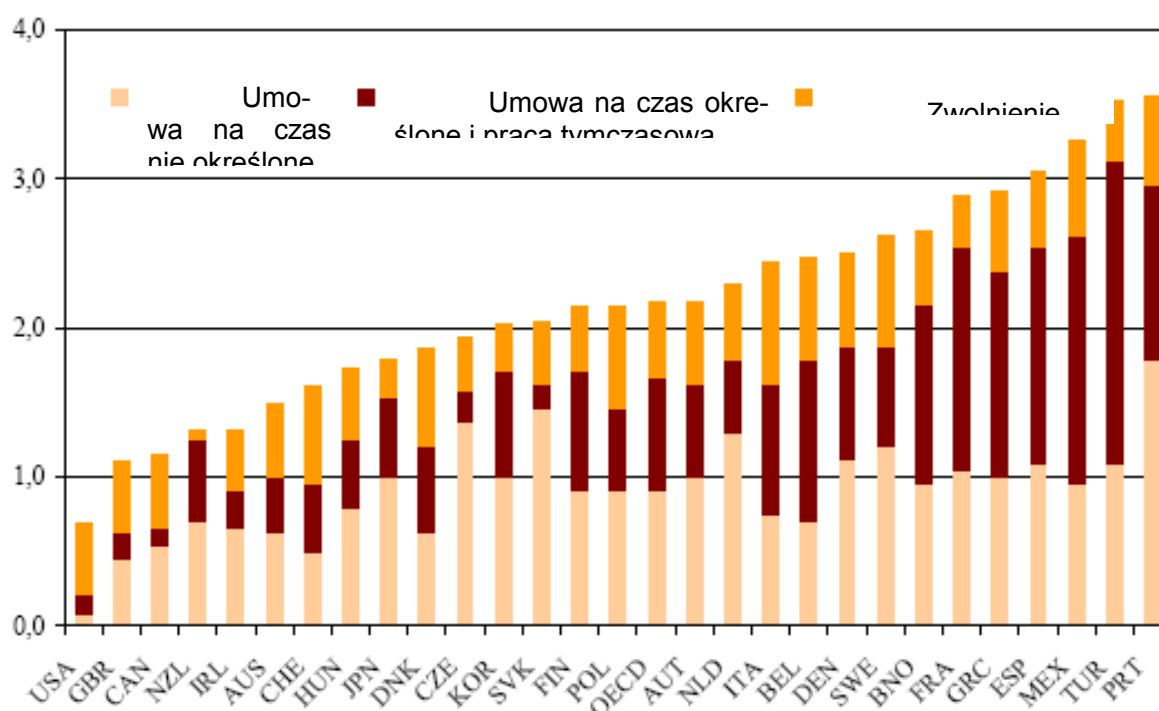
Wskaźnik EPL jest często krytykowany za niedoskonałości i błędy w analizie i interpretacji narodowych ram prawnych, które w zamierzeniu ma syntetyzować. Jednakże, mimo wad, ostatnia wersja wskaźnika EPL jest dużo lepszym narzędziem porównawczym niż wskaźniki Banku Światowego, publikowane w corocznym raporcie Doing Business, a mierzące swobodę zatrudniania i zwalniania pracowników.

W 2003 r. jego wartość wyniosła dla Polski 2,2. Ze względu na tę miarę, Polska wydaje się być krajem z bardziej restrykcyjną legislacją niż większość nowych państw członkowskich Unii Europejskiej, dla których wartości tego wskaźnika oscylują w granicach 1,6- 1,8.

Taki wniosek byłby jednak przedwczesny. Jeśli nie bierzemy pod uwagę kwestii zwolnień zbiorowych można stwierdzić, że w rzeczywistości Polska jest krajem o niezwykle elastycznej legislacji, przede wszystkim w zakresie umów o pracę na czas określony oraz w kwestii zwolnień indywidualnych i wysokości odszkodowań (Tonin, 2005).

Index EPL 2003

Źródło : (OECD , 2004)

Nieadekwatne wskaźniki

Ponadto trzeba uwzględnić fakt, często pomijany przez osoby powołujące się na wyniki analiz porównawczych, że w dawnych krajach komunistycznych respektowanie reguł prawa pracy na poziomie przedsiębiorstw daleko odbiega od tego, co znamy z Niemiec, Francji czy Wielkiej Brytanii.

Zapomina się, że w takich krajach, jak Polska, Węgry czy Czechy, duża część elastycznych form zatrudnienia funkcjonuje na obrzeżach umowy o pracę, i poza zakresem legislacyjnym Kodeksu Pracy, czyli w szarej strefie lub np. w obszarze prawa cywilnego, jak ma to miejsce w przypadku samozatrudnienia w Polsce.

Oznacza to, że większość badań nie pozwala na adekwatną ocenę elastyczności rynku pracy w krajach postkomunistycznych i nie zawiera miar, które pozwoliłyby zdiagnozować wyjątkowość form elastycznego zatrudnienia w tych krajach.

Co więcej, narzucając niedopasowane do występujących w rzeczywistości form zatrudnienia kategorie analityczne, badania te utrwalają fałszywe stereotypy i próbują porównywać coś, co ostatecznie nie jest porównywalne.

Coraz więcej głosów uznających elastyczność polskiego rynku pracy

W Polsce, w wyniku kolejnych zmian w kodeksie pracy, legislacja dotycząca zatrudnienia stała się jedną z najbardziej elastycznych w Europie. Nawet ci, którzy przez długi czas krytykowali zbytnie usztywnienie polskiego rynku pracy zaczęli to wreszcie dostrzegać.

Na przykład Michał Boni, doradca PKPP „Lewiatan”, wielki zwolennik uelastycznienia, przyznał, że od czasu reformy kodeksu pracy w 2003 roku, system zatrudnienia w Polsce jest „wyjątkowo elastyczny” (Boni, 2004,50).

Wg Elżbiety Kryńskiej, również zwolenniczki uelastycznienia, wyniki szczegółowego badania nie potwierdziły istnienia w Polsce znaczących barier uniemożliwiających stosowanie elastycznych form zatrudnienia i organizacji pracy: Nic nie stoi na przeszkodzie, aby polscy pracodawcy mieli z nich nie korzystać. (Kryńska, 2003, 16).

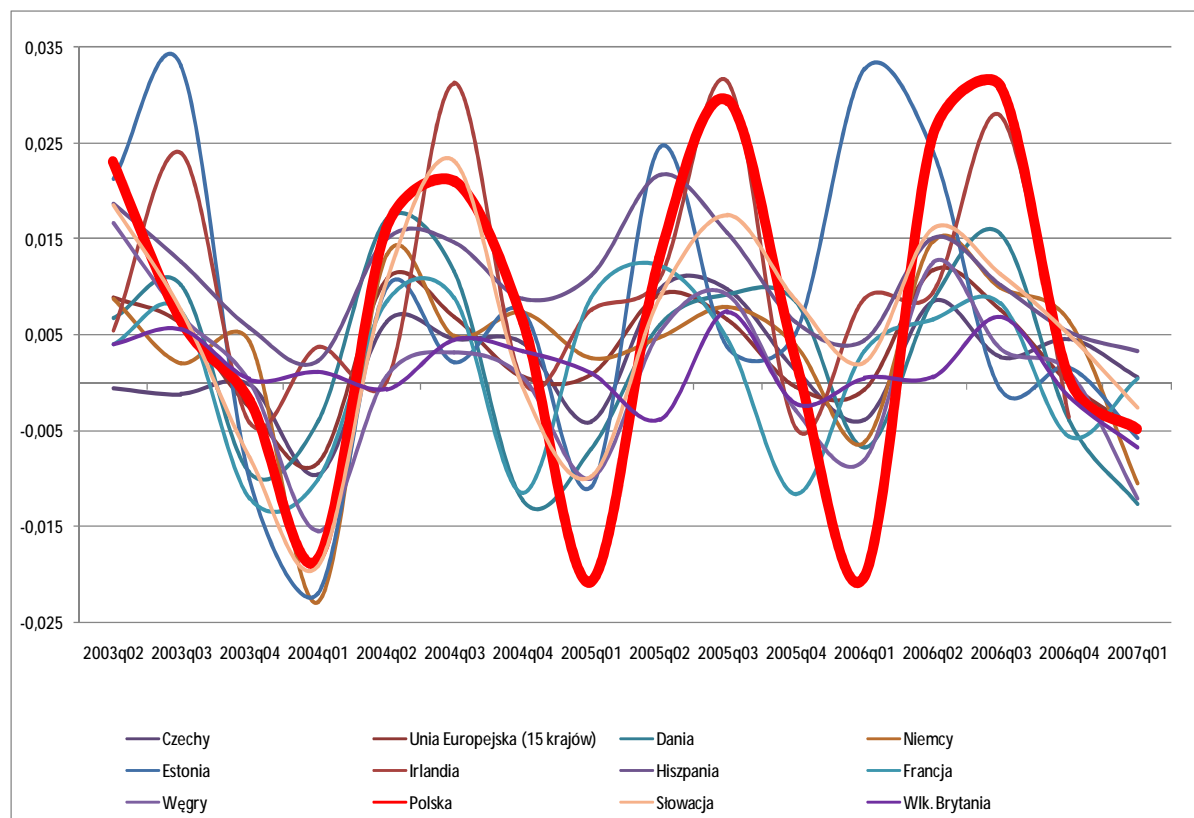
Polskie prawo pracy stało się więc jednym z najbardziej permissywnych w zakresie stosowania umowy na czas określony, godzin nadliczbowych (jeśli weźmiemy pod uwagę możliwość ustalenia maksymalnej liczby godzin na poziomie przekra-

czającym 416 godzin w ramach umowy o pracę lub w układach zbiorowych), zwolnień z pracy (chodzi tu na przykład o możliwość zwolnienia z pracy bez podania przyczyny, jak ma to miejsce w przypadku pracowników mających umowę na czas określony), nie mówiąc o stosowaniu kontraktów prawa cywilnego w miejsce umowy o pracę.

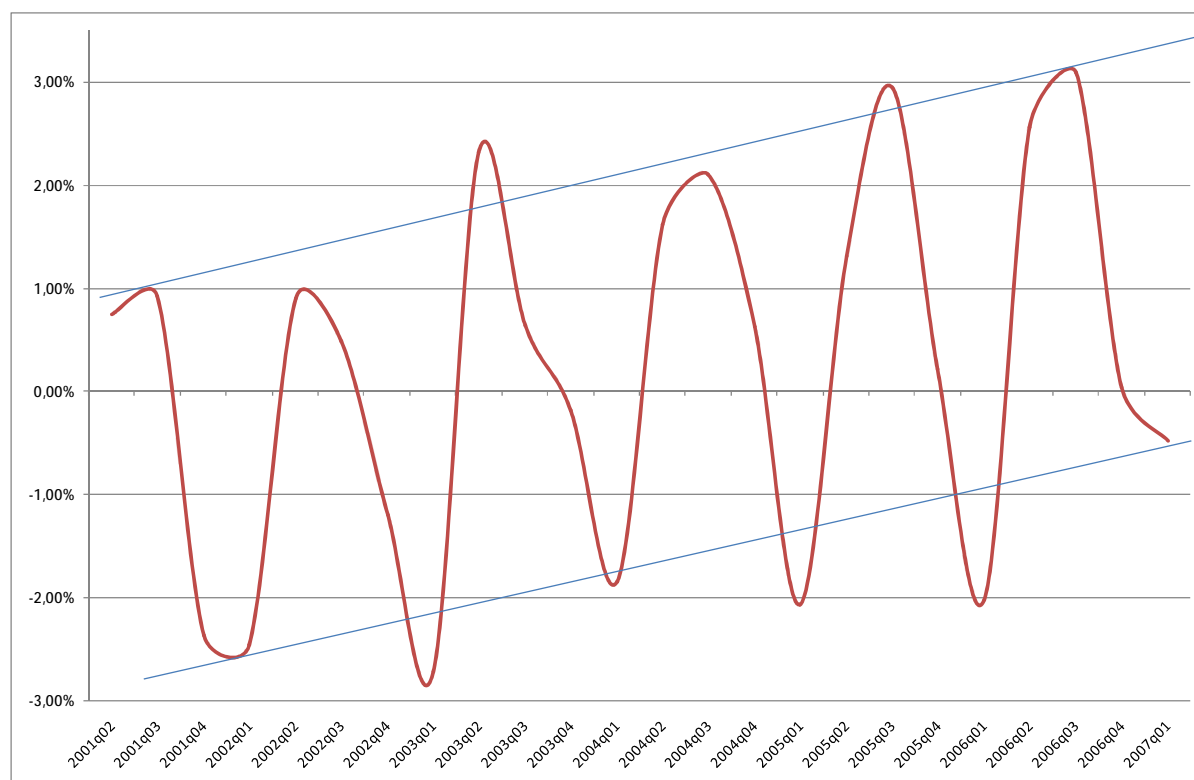
Dynamika rynku pracy dowodem jego elastyczności

Elastyczność rynku pracy to przede wszystkim możliwość zapewnienia równowagi pomiędzy zatrudnieniem a potrzebami produkcyjnymi. Możemy ją ocenić badając wahania cykliczne zatrudnień i zwolnień.

O elastyczności polskiego rynku pracy świadczą niewątpliwie duże, kwartalne fluktuacje zatrudnionej siły roboczej.

Źródło : (Eurostat)

Elastyczność polskiego rynku pracy rośnie regularnie od 2001 r.**Dynamika zatrudnienia z kwartału na kwartał – Polska**

Źródło : (Eurostat)

Od makro do mikroekonomii...

Przyjmując perspektywę makroekonomiczną należałoby zatem stwierdzić, iż polski rynek pracy wydaje się być jednym z najbardziej elastycznych w Europie.

Trzeba jednak od razu zaznaczyć, że duża elastyczność zatrudnienia, tzn. zdolność przedsiębiorstw dostosowywania wielkości siły roboczej do zmian produkcji nie musi wynikać ze strategii zarządzania zasobami ludzkimi, opartej na umiejętnym stosowaniu elastycznych form zatrudnienia.

Silne zmiany zatrudnienia mogą równie dobrze świadczyć o braku elastyczności form zarządzania siłą roboczą, o braku prognoz i nieplanowaniu potrzeb. Innymi

słowy, mogą wskazywać na dominację pewnej podstawowej formy elastyczności ilościowej, która kompensuje fakt nieużywania bardziej wyrafinowanych narzędzi.

Ponadto, istnienie wysokiej elastyczności ilościowej nie oznacza, że występują równocześnie warunki umożliwiające rozwój różnych innych form elastyczności – elastyczności wewnętrznej, elastyczności czasu pracy, czy elastyczności jakościowej (Regini, 2000). Powszechne stosowanie ilościowych form elastyczności może wręcz utrudniać stosowanie innych jej form, w szczególności elastycznych form zatrudnienia.

Polska krajem o najwyższej elastyczności zatrudnienia w Europie ?

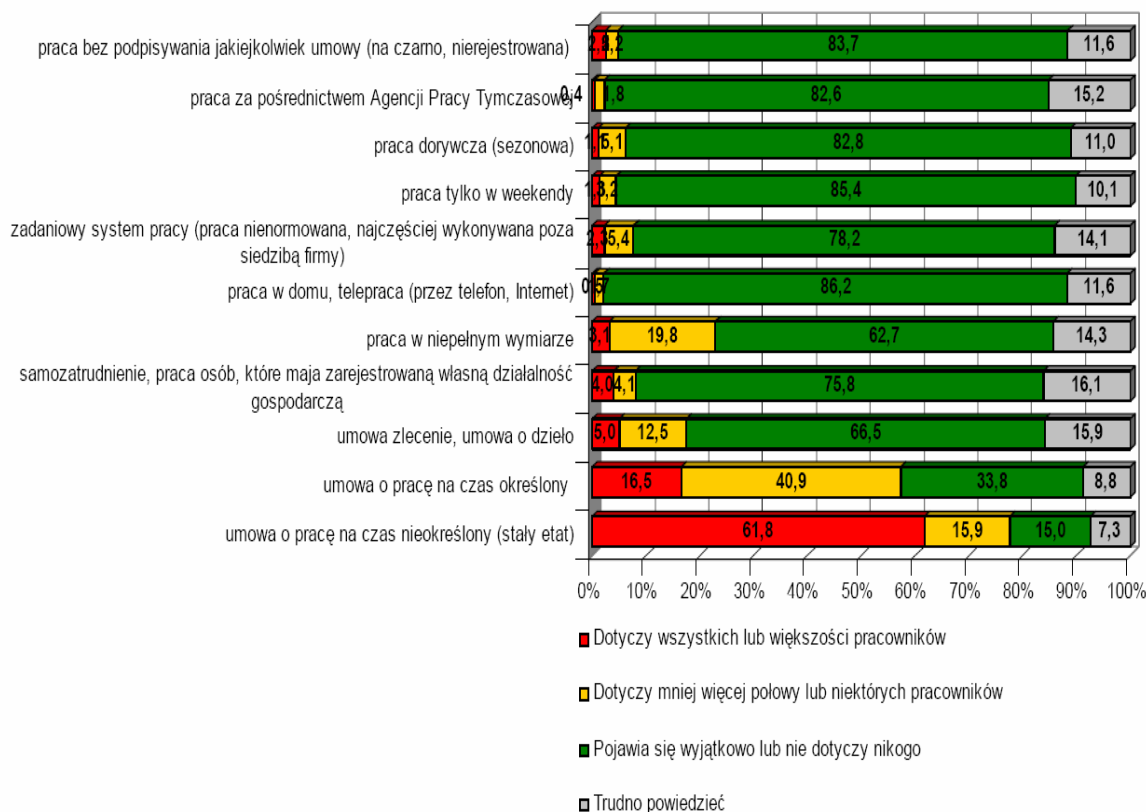
Elastyczne formy zatrudnienia bardziej rozwinięte w Polsce niż w krajach UE-25

- Umowa na czas określony (Źródło : Eurostat)
- Umowa cywilno- prawna i samozatrudnienie (Eurostat)
- Godziny nadliczbowe, dłuższy czas pracy
- Zróżnicowanie tygodniowej liczby dni roboczych (Fondation for improvement of living and working conditions, 2007)
- Zróżnicowanie dziennej liczby godzin pracy (Fondation for improvement of living and working conditions, 2007)
- Telepraca (część pracowników wykonujących pracę na więcej niż ¼ etatu w domu, przy użyciu komputera - Fondation for improvement of living and working conditions, 2007)

Elastyczne formy zatrudnienia mniej rozwinięte w Polsce niż w krajach UE-25

- Praca w niepełnym wymiarze czasu pracy ((Źródło Eurostat)

Zatrudnienie pracownika na umowę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy jest normą jedynie dla 62% polskich przedsiębiorstw.

Źródło : (PRACUJĄCY POLACY 2007)

ELASTYCZNE KSZTAŁTOWANIE CZASU PRACY – SZANSE I ZAGROŻENIA DLA PRACOBIORCÓW

Tradycyjny model wykonywania pracy a zatrudnienie elastyczne

Praca wykonywana na podstawie stosunku pracy między pracownikiem a zatrudniającym go pracodawcą nawiązanym na podstawie bezterminowej umowy o pracę i wykonywaną w pełnym wymiarze czasu pracy obejmującym dobowe i tygodniowe normy czasu pracy, w stałych godzinach i w określonym miejscu.

- (Wratny)

Wszystkie inne rodzaje zatrudnienia są nietypowymi (elastycznymi) formami świadczenia pracy. E. Kryńska wymienia m.in. jako elastyczne takie formy jak:

- umowy o pracę na czas określony;
- zatrudnienie w częściowym (niepełnym) wymiarze czasu pracy;
- zmienny czas pracy;
- telepraca i in.

Łączny czas pracy

W Polsce pracujemy średniorocznie 1994 godziny, co sytuuje nas na trzecim miejscu w UE.

Również pod względem ilości osób pracujących ponad 48 godzin tygodniowo jesteśmy w czołówce – wg Eurostatu na 4. miejscu.

NSZZ „Solidarność” uważa - czemu daliśmy wyraz w opinii do tzw. Zielonej księgi modernizacji prawa pracy..., że główną podstawą wykonywania pracy zależnej powinna być umowa o pracę na czas nieokreślony gwarantująca zachowanie tzw. powszechnej ochrony trwałości stosunku pracy.

80-procentowy poziom takich umów (średnia UE 78%) naszym zdaniem daje odpowiednie poczucie bezpieczeństwa szerokiej rzeczy pracowników, ale jednocześnie realizuje strategię lizbońską w zakresie inwestowania w kapitał ludzki, a w polskiej rzeczywistości – wraz z systematycznym wzrostem wynagrodzeń – skutecznie chroni przed dramatem migracji zarobkowej poprzez bezpieczeństwo zatrudnienia i właściwą relację między pracą i życiem prywatnym.

Mamy – po nowelizacji kp – bardzo elastyczny system czasu pracy, wykorzystywany, niestety, najczęściej bez uwzględnienia interesów pracobiorców, a także ze szkodą dla rozwoju gospodarczego na dłuższą metę (brak bezpiecznego zatrudnienia, aktywizacji kobiet itp.).

Zysk pracodawcy powinien być wyznacznikiem porozumienia dotyczącego elastyczności czasu pracy w takim samym

stopniu, jak „humanizacja” stosunków pracy czyli podmiotowość pracownika.

Należy zrobić wszystko, także poprzez rozwiązania prawne, aby zminimalizować patologie w praktycznych zastosowaniach elastycznego czasu pracy – jak choćby wspomniane już umowy na czas określony na lat dwadzieścia i więcej.

Należy bezwzględnie zwalczać wszelkie przejawy dyskryminacji osób zatrudnionych w warunkach atypowych (elastycznych), w tym szczególnie umożliwić takim pracownikom nieskrępowane korzystanie z konstytucyjnego przywileju zakładania i wstępowania do związków zawodowych.

Stale zatrudnienie uczyniliśmy jednym z motywów przewodnich kampanii Polska Przyjazna Pracownikom i zaproponowaliśmy zarówno pracodawcom, jak i politykom **zawarcie Paktu na rzecz stałego zatrudnienia jako jednego z warunków stabilnego rozwoju**, z odpowiednimi przywilejami dla tych pracodawców, którzy na taką formę zatrudnienia pracowników się decydują i obciążeniami dla tych, którzy chcą korzystać przede wszystkim z typowych form zatrudnienia.

• *Jacek Rybick*
[fragmenty z opracowania]

DZIAŁ DS. POLITYKI SPOŁECZNEJ

WSKAŹNIKI GUS

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2007 r.

Wyszczególnienie	IX 2007			I-IX 2007
	XII 2006=100	IX 2006=100	VIII 2007=100	I-IX 2006=100
OGÓŁEM	102,3	102,3	100,8	102,1
Żywność, napoje bezalkoholowe i alkoholowe oraz wyroby tytoniowe	104,2	105,0	102,1	103,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	104,1	105,1	102,4	104,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,5	104,8	100,6	102,7
Odzież i obuwie	92,7	92,7	99,9	92,5
Mieszkanie	102,8	103,5	100,3	103,4
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	103,1	104,0	100,3	104,0
w tym nośniki energii	101,8	102,9	100,4	103,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	101,4	101,6	100,1	100,9
Zdrowie	102,2	102,4	100,1	101,9
Transport	107,4	101,3	100,2	100,7
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	115,2	102,5	100,4	101,2
Łączność	97,9	97,5	100,0	100,8
Rekreacja i kultura	98,2	97,4	99,6	100,9
Edukacja	101,3	101,7	100,7	101,2
Restauracje i hotele	103,1	103,8	100,6	103,2
Inne towary i usługi	100,7	100,9	100,1	100,9

Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw¹
we wrześniu 2007 r.

Wyszczególnienie	IX 2007			I-IX 2007
	w liczbach bezwzględnych	VIII 2007 =100	IX 2006 = 100	I-IX 2006=100
Sektor przedsiębiorstw				
Zatrudnienie w tys..	5192,0	100,2	104,7	104,6
Przeciętne wynagrodzenie ogółem (brutto) w zł	2858,83	99,1	109,5	108,9
w tym bez wypłat z zysku...	2857,84	99,2	109,5	108,9

Mieszkania oddane do użytkowania^a w okresie I-IX 2007 r.

Formy budownictwa	2007				
	IX			I-IX	
	liczba mieszkań	IX 2006=100	VIII 2007 = 100	liczba mieszkań	I-IX 2006 = 100
Ogółem	13378	163,8	118,6	87245	113,9
Spółdzielcze	830	136,7	157,2	5423	90,9
Indywidualne	5590	134,5	93,9	47576	120,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem..	6537	228,4	161,2	29410	121,0
Pozostałe ^{b)} .	421	77,8	56,4	4836	69,8

^{a)} Dane meldunkowe - mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych. ^{b)} Zakładowe, komunalne, społeczne czynszowe.

Źródło: GUS

DZIAŁ DS. WALKI Z BEZROBOCIEM

PROGRAM REFORM NA RZECZ STRATEGII LIZBOŃSKIEJ

Ministerstwo Gospodarki
Departament Rozwoju Gospodarki
DRG-VI-073-21/AP/07/9588
Pan Jacek Smagowicz
Członek Prezydium Komisji
Krajowej NSZZ „Solidarność”

Szanowny Panie

W związku z zakończeniem procesu konsultacji społecznych *Raportu 2007 z wdrażania Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej*, uprzejmie pragnę podziękować za przekazane opinie i sugestie do projektu ww. Dokumentu przedstawiającego realizowane działania w latach 2006 – 2007

oraz udział Państwa przedstawicieli w spotkaniu poświęconym podsumowaniu konsultacji prowadzonych z partnerami społeczno – gospodarczymi.

Jednocześnie w załączeniu przekazuję stanowisko poszczególnych resortów i urzędów centralnych odpowiedzialnych za realizację działań ujętych w *Raporcie 2007*, w odniesieniu do których zgłoszone zostały Państwa uwagi i komentarze.

- Z poważaniem Zastępca Dyrektora Departamentu Aneta Wilmańska

Załącznik: 1

Stanowisko wobec uwag NSZZ „Solidarność” dotyczących Raportu 2007 z realizacji KPR na lata 2005 – 2008 na rzecz realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej.

Obszary polityki rynku pracy

W obszarze polityki rynku pracy, należy pozytywnie ocenić zachodzące zmiany na rynku pracy (m.in. spadek bezrobocia) oraz zwrócić uwagę na następujące fakty:

- Wzrost liczby pracujących i spadek liczby bezrobotnych:

Jednym z powodów na to, że miejsca pracy są tworzone, jest wzrost liczby zatrudnionych wynikający z wysokiego wzrostu gospodarczego i umiejętności dostosowania się przedsiębiorstw do wymagań rynkowych.

Zgodnie z wynikami BAEL liczba pracujących w wieku pow. 15 lat w 2006 r. wyniosła 14 594 tys. osób i była o 478 tys. wyższa niż w 2005 r. (wzrost o 3,4%). Równocześnie zmniejszyła się populacja bezrobotnych do 2 344 tys. osób, tj. była o 701 tys. osób niższa niż przed rokiem (spadek o 23%). Zatrudnienie w II kwartale br. było tylko o 0,5 mln osób niższe od najniższej wartości odnotowanej w sierpniu 1998 r. (15,6 mln), a równocześnie notuje się jego bardzo dynamiczny wzrost. W II kwartale 2007 r. liczba pracujących ukształtowała się na poziomie 15 152 tys. osób (wzrost o 693 tys. osób, tj. o 4,8% w porównaniu do analogicznego okresu 2006 r.), a bezrobotnymi według BAEL pozostawało 1 602 tys. osób w wieku pow. 15 lat (spadek o 32,3%). Korzystne zmiany w strukturze pracujących według sektorów ekonomicznych i sektorów własności, zachodzące w ostatnich latach:

Przede wszystkim zmniejsza się odsetek pracujących w rolnictwie: z 15,9% w II kwartale 2006 r. do 15,2% w II kwartale 2007 r. Następuje to przy zauważalnym wzroście pracujących w sektorze przemysłowym – do 30,6% (o 0,6 pkt proc. w porównaniu z II kwartałem 2006 r.) i w sektorze usług do 54,2% (o 0,1 pkt proc.).

Poprawa wskaźników zatrudnienia i bezrobocia:

Nastąpił dynamiczny wzrost zatrudnienia i jeszcze szybszy spadek bezrobocia. Wskaźnik zatrudnienia¹, który w zasadzie od 1999 r. dynamicznie spadał, w ostatnich latach wskazuje tendencję wzrostową. Równocześnie zmniejsza się wskaźnik bezrobocia.

W 2006 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku powyżej 15 lat zwiększył się do 46,5% (wzrost o 1,3 pkt proc.). Udział bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo w wieku powyżej 15 lat (stopa bezrobocia) wyniósł w 2006 r. 13,8% i był o 3,9 pkt proc. niższy niż w 2005 r.

Ponadto odnotować należy:

- zwiększenie o 35 795 liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w 2006 roku w porównaniu do roku poprzedniego;
- wzrost liczby pracujących w sektorze prywatnym o 7,5% w II kw. 2007 r. w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego;
- wzrost liczby pracodawców i pracujących na własny rachunek o 0,8% i pomagających członków rodzin o 1,6% w II kw. 2007 r, w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Teza jakoby nowe miejsca pracy tworzone mogły być osobno dla poszczególnych grup wiekowych populacji w wieku produkcyjnym lub określonych kategorii osób aktywnych zawodowo jest z założenia błędna. Natomiast wyzwaniem na polskim rynku pracy jest w istocie kwestia aktywizacji zawodowej skrajnych grup wiekowych: osób młodych po raz pierwszy podejmujących zatrudnienie, jak i osób starszych. Przejawem tego problemu jest bardzo wyraźnie zarysowujący się wysoki poziom bierności zawodowej, co powoduje, że różnica pomiędzy populacjami aktywnych i biernych zawodowo zmniejsza się. Wzrost bierności zawodowej wynika z jednej strony z opóźniania wejścia na rynek pracy przez osoby młode (kontynuowanie nauki), z drugiej zaś – następuje w wyniku przechodzenia na emerytury lub renty, ewentualnie świadczenia przedemerytalne, przez coraz liczniejszą grupę osób, które nabywają uprawnienia do tych świadczeń.

Wskaźnik zatrudnienia w Polsce od lat pozostaje na bardzo niskim poziomie i w zasadzie dotyczy to zarówno młodzieży, jak i osób po 50 roku życia. W 2006 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku produkcyjnym (15 – 64 lata) wyniósł w Polsce 54,5% i był najniższy w UE, choć zwiększył się o 1,7 pkt proc., podczas gdy w UE – 27 wzrost wyniósł 1 pkt proc. do 64%.

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 50-64 lata w Polsce był w 2005 r. najniższy w UE i wynosił 40%. W roku 2006 jego wartość wzrosła o 1,5 pkt proc. do 41,5%. Tym samym wzrost

---

¹ Wskaźnik zatrudnienia mierzy zaangażowanie ludności w procesie pracy i obliczany jest jako procentowy udział pracujących zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii

omawianego wskaźnika w Polsce był wyższy niż w UE 27, gdzie wskaźnik zatrudnienia w tej grupie wiekowej zwiększył się o 1,2 pkt proc. do 54%. Zwiększył się również wskaźnik zatrudnienia młodzieży do 24% (wzrost o 1,5 pkt proc. w porównaniu z 2005 r.), ale nadal Polska znajduje się w grupie krajów o najniższej jego wartości.

Realizacja zasady objęcia indywidualną pomocą przez powiatowy urząd pracy w przypadku bezrobocia osób młodych – w okresie 6 miesięcy i dorosłych – w okresie 12 miesięcy, polega na świadczeniu usług przez służby zatrudnienia zgodnie z wdrożonymi przez nie, odpowiednimi standardami usług rynku pracy. Bezpośrednio służą temu również zadania 2.1. – 2.4. Krajowego Planu działań na rzecz Zatrudnienia na 2007 rok.

Ponadto w odniesieniu do kwestii rozwijania dialogu społecznego w obszarze polityki rynku pracy, przypomnieć należy, że ramy tego dialogu wyznacza ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zgodnie z art. 21 tej ustawy, władze publiczne realizują politykę rynku pracy w oparciu o dialog społeczny i współpracę z partnerami społecznymi. Współpraca ta odbywa się w ramach działalności rad zatrudnienia (Naczelnej Rady Zatrudnienia, wojewódzkich oraz powiatowych rad zatrudnienia)², partnerstwa lokalnego, a także możliwa jest poprzez zlecenie realizacji usług rynku pracy m.in. związkom zawodowym, organizacjom pracodawców, organizacjom porządkowym statutowo zajmującym się problematyką rynku pracy (art. 24 ustawy).

Do istotniejszych obszarów współpracy Rządu z partnerami społecznymi przy realizacji polityki zatrudnienia należą konsultacje społeczne dotyczące Krajowych Planów Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ). KPDZ, corocznie uchwalany przez Radę Ministrów jest podstawowym, krajowym instrumentem realizacji zadań państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, zawierającym zasady realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia. W myśl postanowienia art. 3 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, KPDZ przygotowywany na szczeblu ogólnokrajowym, stanowi podstawę dla przygotowania przez samorząd województwa corocznych regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia, określających preferowane programy regionalne, projekty lokalne, priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia. Tym samym, tworzy możliwość dla angażowania się partnerów na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Projekty kolejnych KPDZ na lata : 2005, 2006, 2007 były przekazane do opinii Naczelnej Radzie Zatrudnienia oraz:

- Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- Forum Związków Zawodowych,
- Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- Konfederacji Pracodawców Polskich,
- Związku Rzemiosła Polskiego,
- Business Centre Club – Związku Pracodawców,

Jednocześnie ww. projekty stanowiły przedmiot konsultacji z wojewódzkimi urzędami pracy. Projekt KPDZ na rok 2008 zostanie dodatkowo przekazany do konsultacji Radzie Forum Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy.

Rząd prowadzi aktywną politykę na rynku pracy poprzez realizację odpowiednich zadań określonych w Krajowych Planach Działań na rzecz Zatrudnienia (KPDZ), corocznie przyjmowanych przez Radę Ministrów. Stanowią one ukonkretnienie kierunkowych działań Krajowego Programu Reform na lata 2005-2008 (KPR 2005-2008) w obszarze polityki rynku pracy.

Ocena skuteczności aktywnych polityk rynku pracy winna być oparta na obiektywnych przesłankach. I tak, przykładowo do podstawowych celów przyjętych w Krajowym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2006 rok należało: wzrost zatrudnienia oraz ograniczenie poziomu i natężenia bezrobocia. Zakładane do uzyskania cele mierzone wskaźnikiem zatrudnienia i stopą

---

² Rady Zatrudnienia są organami opiniotwórczo-doradczymi w sprawach polityki rynku pracy odpowiednio: dla ministra właściwego do spraw pracy, marszałka województwa i starosty.

bezrobocia zostały w pełni zrealizowane. Planowany do uzyskania wskaźnik zatrudnienia ogółem dla ludności w wieku 15-64 lata w IV kwartale 2006 r. na poziomie 54,0% wzrósł do 55,7% (zwiększenie o 1,7 pkt. proc.), natomiast stopa bezrobocia ogółem planowana do osiągnięcia w IV kwartale 2006 r. na poziomie 16,0% zmniejszyła się do 12,2% (spadek o 3,8 pkt. Proc.)³.

Osiągnięcie wymienionych celów, poza szybszym tempem wzrostu gospodarczego, było wynikiem realizacji następujących priorytetów w obszarze zatrudnienia:

1. Aktywizacja młodzieży bezrobotnej.
2. aktywizacja zawodowa osób powyżej 50 roku życia.
3. Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych na różnych etapach ich życia.
4. Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy.
5. Wzmocnienie powiązań edukacji, gospodarki i rynku pracy.
6. Rozwój dialogu i partnerstwa społecznego dla zapewnienia równowagi na polskim rynku pracy.
7. Zwiększenie wykorzystania środków Europejskiego Funduszu Społecznego na efektywne programy rynku pracy.

W Polsce następuje sukcesywny wzrost liczby uczestników aktywnych programów rynku pracy oraz ich efektywności. W 2006 r. znacznie większą rolę niż we wcześniejszych latach odegrały aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu obejmujące szkolenia finansowane z Funduszu Pracy i EFS. Na programy przeciwdziałania bezrobociu w roku 2006 wydano 2 218,7 mln zł.

W 2006 r. różnego rodzaju aktywnymi programami rynku pracy objętych zostało 607,8 tys. bezrobotnych, co stanowiło 19,3% odpływu bezrobotnych w tym okresie. W porównaniu z 2005 r. liczba zaktywizowanych bezrobotnych zwiększyła się o ponad 40 tys. osób tj. o 7,1%.

W okresie styczeń – sierpień 2007 r. zaktywizowało ponad 450 tys. bezrobotnych, tj. o 50 tys. osób więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. Udział wyłączonych z ewidencji w wyniku uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy w odpływie z bezrobocia ogółem zwiększył się z 19,2% w okresie styczeń – sierpień 2006 r. i do 21,8% w okresie styczeń – sierpień 2007 r.

Zainteresowaniem bezrobotnych cieszą się takie formy aktywizacji, jak szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz praca społecznie użyteczna. Wyłączenia z tego powodu stanowiły ponad 14% odpływu bezrobotnych w ubiegłym roku i ponad 16% wyłączeń bezrobotnych z ewidencji w okresie styczeń – sierpień 2007 r.

W latach 2000 – 2004 bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy wykazywali znikome zainteresowanie pożyczkami na rozpoczęcie działalności gospodarczej o czym świadczy odpływ z bezrobocia z powodu otrzymania ww. pożyczki, który oscylował wokół 0,1-0,2%. W 2005 r. z powodu otrzymania ww. dotacji odpływ z bezrobocia wyniósł 24,9 tys. osób (co stanowiło 0,8% wyłączeń) i był niemal 6-krotnie wyższy niż w roku 2004. Natomiast w 2006 r. 34,9 tys. bezrobotnych skorzystało z tej formy pomocy (tj. 1,1% wyłączeń). Z kolei, w wyniku refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w 2006 roku odpływ wniósł 20,9 tys. bezrobotnych (0,7% wyłączeń w 2006 r.). W okresie styczeń – sierpień 2007 r. dotacje otrzymało 26,4 tys. bezrobotnych (tj. ponad 20% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r.), a 19,5 tys. bezrobotnych wyłączono z powodu refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (wzrost o 71,1%).

Należy podkreślić, że PUP stanowi podstawowe źródło informacji przy poszukiwaniu pracy przez bezrobotnych – spośród ogólnej liczby 2 076.000 bezrobotnych w roku 2006, aż 1 563 000 skorzystało z usług PUP⁴.

W 2006 r. usługami poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej objętych zostało 316,3 tys. osób, z tego 296,0 tys. bezrobotnych, 4,8 tys. osób poszukujących pracy i 15,5 tys. innych osób. Łącznie z usług poradnictwa zawodowego skorzystało o 2,9 tys. osób więcej niż w

---

³ Przytaczane wskaźniki oparto na danych pochodzących z badania BAFL.

⁴ „Aktywność ekonomiczna ludności Polski IV kwartał 2006”, GUS, Warszawa 2007: Bezrobotni według metod i okresu poszukiwania pracy – str. 116, tabela 3.7.

2005 r. i należy podkreślić, że wzrost ten dotyczył przede wszystkim osób bezrobotnych (wzrost o 3,3 tys.).

Wobec zwiększającego się udziału bezrobotnych w aktywnych programach oferowanych przez urzędy pracy, jak i biorąc pod uwagę wyraźny spadek liczby bezrobotnych i refundacji stopy bezrobocia, a także skalę świadczonych usług w ujęciu podmiotowym i przedmiotowym, trudno dociec sensu zarzutu o pomniejszeniu o 200 tys. liczby osób obsługiwanych przez urzędy pracy.

Publiczne służby zatrudnienia

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 marca 2007 r. w sprawie standardów usług rynku pracy oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy, zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 47 z dnia 16 marca 2007 r. W konsekwencji na publiczne służby zatrudnienia nałożony został obowiązek dostosowania się do standardów w terminie do dnia 30 czerwca 2008 r. Dlatego prace związane z wdrażaniem standardów w publicznych służbach zatrudnienia nabierają obecnie charakteru priorytetowego. M.in. w IV kw. 2007 r. rozpocznie się, zorganizowany przez MPiPS, cykl szkoleń dotyczących standardów usług rynku pracy, dla 1 500 pracowników powiatowych urzędów pracy.

Doskonalenie kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia ma znaczenie zasadnicze dla zapewnienia wysokiej jakości usług klientom. Warunkiem podstawowym wydaje się w tym kontekście zmiana struktury zatrudnienia według stanowisk w urzędach pracy, pozwalająca na zwiększenie liczby pracowników bezpośrednio wykonujących standardowe usługi rynku pracy. Analiza struktury zatrudnienia w PUP wg stanowisk pracy⁵ pokazuje, że liczba pracowników w sześciu kluczowych grupach wynosiła w 2006 r. ogółem 4 008 osób, w tym: pośredników pracy – 2 085, doradców zawodowych – 872, specjalistów do spraw rozwoju zawodowego – 254, specjalistów do spraw programów – 663, liderów klubów pracy – 132, co stanowi 20,1% łącznej liczby 19 933 pracowników PUP.

Podobne zjawisko występuje w WUP, gdzie pracownicy sześciu kluczowych grup stanowią ¼ ogółu 2 325 pracowników.

Rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia przez publiczne służby zatrudnienia usług rynku pracy, nakłada na powiatowe urzędy pracy obowiązek dostosowania stanu zatrudnienia pracowników świadczących usługi rynku pracy proporcjonalnie do współczynnika obciążenia pośrednictwem pracy do dnia 30 czerwca 2008 r. i odpowiednio w kolejnych latach, natomiast zarówno powiatowe jak i wojewódzkie urzędy pracy muszą dostosować stan zatrudnienia doradców EURES i asystentów EURES do dnia 30 czerwca 2008 r.

Nowe przepisy ułatwią oferowanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, przyczynią się do poszerzenia dostępu do pomocy i aktualnych informacji na porównywalnym poziomie jakości. Wprowadzone regulacje skrócą także czas oczekiwania na poszczególne usługi oraz umożliwią podejmowanie wobec osób zarejestrowanych bardziej zindywidualizowanych działań aktywizujących, dostosowanych do potrzeb klienta i rzeczywistych możliwości urzędu pracy.

Dla doskonalenia kwalifikacji pracowników urzędów pracy w 2006 roku podjęto inicjatywę realizacji projektu SPO RZL pt. „Program szkoleń modułowych dla kadry publicznych służb zatrudnienia”, o wartości 2 500 tys. zł. Sporządzono analizę standardów kwalifikacji kadry urzędów pracy, analizę potrzeb szkoleniowych i zestawienie istniejących programów szkoleń dla tej grupy adresatów i na tej podstawie ustalono listę 20 programów szkolenia modułowego do opracowania oraz wstępnie określono ich zakres treściowy, a także opracowano dokumentację przetargową – Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia wraz z materiałami informacyjnymi dla oferentów.

Charakterystyka potencjału publicznych służb zatrudnienia, powinna być jednak postrzegana jako zdecydowanie dobry punkt wyjścia dla zwiększania jakości i efektywności usług świadczonych klientom urzędów pracy. Za istotne wsparcie w tym zakresie należy uznać kierunki dzia-

---

⁵ „Informacja w zakresie instytucjonalnej obsługi rynku pracy” w 2006 roku, MPiPS, Departament Rynku Pracy, kwiecień 2007.

łań i zadania ujęte w ramach priorytetu 6. Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2007 rok, tj. Doskonalenie instytucjonalnej obsługi rynku pracy.

W ramach 3. kierunku działań: Wzbogacenie oferty i podwyższenie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy i jednostki organizacyjne z nimi współpracujące, realizowane są następujące zadania:

- 3.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie
- 3.2. Doskonalenie systemu szkoleń osób bezrobotnych
- 3.3. Doskonalenie kwalifikacji publicznych służb zatrudnienia
- 3.4. Kompleksowa analiza świadczenia pomocy pracodawcom w doborze pracowników
- 3.5. Rozwój usług w aktywnym poszukiwaniu pracy świadczonej przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy oraz inne instytucje i organizacje
- 3.6. Upowszechnienie *Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych* w publicznych służbach zatrudnienia
- 3.7. Wspieranie poradnictwa zawodowego o zasięgu krajowym i europejskim
- 3.8. Wspieranie nowej wersji programu „Doradca 2000”
- 3.9. Projekt „Narodowe Centrum Zasobów Poradnictwa Zawodowego” Programu Leonardo da Vinci
- 3.10. Upowszechnianie rezultatów projektu „Europejski doradca Zawodowy” (Ergo-in-Net)
- 3.11. Koordynowanie udziału publicznych służb zatrudnienia w sieci EURES i rozwój usług EURES
- 3.12. „Poradnictwo Zawodowe dla Młodzieży” w mobilnych Centrach Informacji Zawodowej i Młodzieżowych Centrach Kariery
- 3.13. „Pośrednictwo Pracy dla Młodzieży” w Młodzieżowych Biurach Pracy
- 3.14. Indywidualny Projekt Kariery – portfolio dla młodzieży

Poprawa informacji o rynku pracy

W odniesieniu do uwag o braku zintegrowanego systemu danych w wielu obszarach gospodarki, należy zauważyć, że na informację o rynku pracy składają się liczne składowe, takie jak: dane statystyczne o zatrudnieniu oraz bezrobociu i grupie osób biernych zawodowo, badania sytuacji na rynku pracy poszczególnych grup społecznych, informacje o wolnych miejscach pracy, trendach w rozwoju gospodarki i wynikającym z nich zapotrzebowaniu na kadry, informacje o odpływie pracowników do pracy zarobkowej za granicą, jak również informacje o zawodach, instytucjach edukacyjnych, sposobach poszukiwania pracy, w tym w krajach Unii Europejskiej, które otworzyły dla nas swoje rynki pracy.

W ramach Krajowego Programu Reform na lata 2005 – 2008 na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej (KPR 2005-2008), zaplanowano – w zakresie priorytetu: *Tworzenie i utrzymanie nowych miejsc pracy oraz zmniejszanie bezrobocia* – realizację zadania: *Poprawa informacji o rynku pracy*, która ma doprowadzić do uzyskania następujących rezultatów:

- Wzrost precyzji w pomiarze skuteczności aktywnych polityk rynku pracy oraz trafności identyfikowania grup podwyższonego ryzyka,
- Regularne określanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowej i kwalifikacyjnej na regionalnych i krajowym rynku pracy,
- Usprawnienie zarządzania kapitałem ludzkim poprzez informacje o możliwościach zatrudnienia,
- Lepsze adresowanie środków i profilowanie aktywnych polityk rynku pracy dla potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Charakterystyka realizacji wspomnianego powyżej zadania ujętego w KPR 2005-2008, w końcu II kwartału 2007 r. była następująca:

- W zakresie opracowania internetowego systemu upowszechniania informacji zawodowej, w 2004 r. rozpoczęto realizację prac nad nową wersją programu „Doradca 2000”. Prace podjęto w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFS. Do końca III kwartału 2006 r.

zakończono prace nad nową wersją programu oraz przeszkolono 177 doradców zawodowych z urzędów pracy. W IV kwartale 2006 r. zakończono prace związane z oceną programu przez jego przyszłych użytkowników. Zakończono także prace związane z realizacją projektu. W II kwartale 2007 r. udostępniono wersję internetową programu „Doradca 2000”, przekazano projekty porozumień wojewódzkim i powiatowym urządům pracy na korzystanie z możliwości edycji baz danych programu oraz przeprowadzono szkolenia dla 32 pracowników wojewódzkich urzędów pracy z obsługi programu. Rozpoczęto także weryfikację charakterystyk zawodów zamieszczonych w programie.

- W ramach aktualizacji Klasyfikacji Zawodów i Specjalności w 2006 roku opracowano i zamieszczono w bazie danych na portalu służb zatrudnienia opisy ok. 90 zmodyfikowanych lub nowych zawodów. W II kwartale 2007 roku zakończył się proces legislacyjny: Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania zostało podpisane w dniu 1 czerwca 2007 r. i ogłoszone w Dz. U. Nr 106, poz. 728 z dnia 15 czerwca 2007 r.; wejście w życie z dniem 1 lipca 2007 r. W III kwartale 2007 r. zakontraktowane zostanie opracowanie kolejnych opisów zawodów dla celów uzupełnienia bazy danych „Klasyfikacja zawodów i specjalności” na portalu publicznych służb zatrudnienia.
- Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9), opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to znalazło odzwierciedlenie w Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2005 rok, w wytycznej 3: Dostosowanie do zmian oraz promocja zdolności przystosowawczych i mobilności na rynku pracy. Ujęte zostało ono jako zadanie 3.6.: Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN). Tym samym rok 2005 wskazano jako rok wprowadzenia MZDiN. Pierwszy raport z MZDiN został sporządzony na I półrocze 2005 r. i opierał się wyłącznie o sprawozdawczość statystyczną. Kolejny raport, za 2005 rok, obok sprawozdawczości statystycznej, został wzbogacony o wyniki badania ankietowego przeprowadzonego w szkołach ponadgimnazjalnych. W listopadzie 2006 r. został opracowany kolejny raport – za I półrocze 2006 r. W II kwartale 2007 r. dokonano rozpoznania zapotrzebowania na poszczególne zawody i badanie podaży zawodów. W IV kwartale 2006 r. MZDiN po raz pierwszy objął badaniem ankietowym zakłady pracy. Zostało ono przeprowadzone poprzez urzędy pracy, na reprezentatywnej próbie zakładów pracy, ustalonej przez GUS. Powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy uwzględniając wyniki tego badania, opracowały raporty nt. zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Polsce za rok 2006. Przygotowany został również raport krajowy pn. „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w 2006 roku” (koniec czerwca 2007 r.).
- Od 1 maja 2004 r. – tj. od momentu przystąpienia polskich publicznych służb zatrudnienia do sieci EURES rozwijana jest, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, krajowa strona internetowa EURES www.eures.praca.gov.pl zawierająca informacje o służbach EURES w Polsce, warunkach życia i pracy w Polsce, o okresach przejściowych, zrealizowanych projektach, możliwościach podejmowania pracy w Polsce i za granicą za pośrednictwem służb EURES.
- Przedstawione działania służące poprawie informacji o rynku pracy mają na celu przede wszystkim zwiększenie skuteczności w udzielaniu pomocy w znalezieniu zatrudnienia osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.

ZESPÓŁ ROBOCZY KK NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” DS. PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

18 października 2007 r. w mocno okrojonym składzie odbyło się posiedzenie Zespołu Roboczego w Warszawie. Przewodniczący Zespołu złożył sprawozda-

nie z prac Prezydium KK i własnych w zakresie rynku pracy za okres od czerwca do października br. (m.in. ws. obrony funduszy celowych rynku pracy, opinii Związku ws. usta-

wy budżetowej na rok 2008, rozliczenia Krajowego Planu za rok 2007 i kreacji obszarów KPR na rok 2008, prac w Komitetach Monitorujących NPR, SPO RZL 2004-06, Komitetu Koordynacyjnego NSRO 2007-13, oraz kwestie migracji i emigracji).

W ramach debaty ws. przesłanych Związkowi roboczych tez projektu Założeń do ustawy o rynku pracy członkowie Zespołu zapoznali się z obszernymi krytycznymi uwa-

gami Przewodniczącego Zespołu oraz Mrcina Tyrny i Zdzisława Maszkiewicza.

O dalsze uwagi do projektu szef Zespołu zwrócił się do pozostałych członków Zespołu 23 października br. Członkowie Zespołu jak i członkowie komisji Krajowej otrzymali cenną, poznawczą pozycję wydaną przez Ministra Rozwoju Regionalnego pt. „Rozwój, region, przestrzeń”.

ZATRUDNIANIE PRACOWNIKÓW TYMCZASOWO

Sz. Pani
Joanna Kluzik – Rostkowska

Minister
Pracy i Polityki Społecznej
Warszawa
WZB/155/07

Dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowej.

Na mocy upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” opiniuję negatywnie projekt ustawy Ministra Pracy i Polityki Społecznej o zmianie ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych. Jako uzasadnienie podaję poniżej:

1. Wbrew treści uzasadnienia projektu zmiany nie dokonano kompleksowej obserwacji efektów stosowania ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych.
2. Proponowane zmiany są zgłoszone w interesie agencji pracy tymczasowej i organizacji pracodawców, z pominięciem propozycji pracowników tymczasowych jak i central związkowych. W rezultacie pominięto propozycje zmian wniesionych przez NSZZ „Solidarność” podczas warszawskiego seminarium o pracy tymczasowej (20.03.2007) postulujących m.in.
  - przywrócenie gwarancji zabezpieczeń finansowych przeznaczanych na wynagradzania dla pracowników jako podstawowego warunku uzyskania licencji,
  - skuteczniejszą politykę certyfikatów dla APT (m.in. odbierania ich),
  - objęcie szkoleniami zawodowymi pracowników tymczasowych (w tej kwestii NSZZ „Solidarność” wystąpił dwukrotnie 16 i 21 sierpnia 2007 r. – pisemnie),

- uregulowanie kwestii wydawania świadectw pracy (m.in. w formie książeczek pracy),
  - utworzenie systemu dopłat dla pracowników sezonowych w sezonie martwym,
  - wprowadzenie premii degresywnych za przejście pracownika tymczasowego w zatrudnienie trwałe,
  - wyłączenie z ustawy o zpt zatrudnienia na podstawie umów cywilno - prawnych,
  - połączenia w jedną ustawę całej problematyki zatrudnienia tymczasowego,
  - ratyfikację konwencji MOP 181 i zalecenia MOP 188 ws. prywatnych biur pośrednictwa pracy,
  - umożliwienie nabywania członkostwa związków zawodowych w organizacjach związkowych pracodawcy – użytkownika.
3. Zmian nie przedłożono Zespołowi Problemowemu Trójstronnej Komisji ds. polityki gospodarczej i rynku pracy, który to zespół zainicjował prace nad ustawą z 9 lipca 2003 o zatrudnianiu pracowników tymczasowych.
  4. Zmiany nie ujmują korzystnego dla pracowników tymczasowych stanu prawnego, zapisanego w projekcie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy ws. warunków pracy pracowników tymczasowych jak i konwencji MOP 181 i zalecenia MOP 188 ws. prywatnych biur pośrednictwa pracy (nie ratyfikowanych przez RP!).
  5. Zmiany może nie budziły kontrowersji w jednym zespole TK S-G (jak widnieje w uzasadnieniu) ale budzą te kontrowersje w niektórych regionach, o czym poniżej w uwagach szczegółowych do projektu

(Dla przejrzystości uwag podajemy tylko zastrzeżenia, własne propozycje a nie chwalimy przepisów z którymi się zgadzamy).

6. Uwagi szczegółowe:

1. W kontekście proponowanej zmiany art. 3 ust. 1 nie do końca jest dla nas zrozumiałą zapis dodanego ust. 1a. I na co należy zwrócić uwagę, to brak w projekcie oddzielnego dla niego uzasadnienia. Kończący art. 3 ust. 1 zapis „z zastrzeżeniem ust. 1a” ustanawia wyjątek – pytanie brzmi jaki ma on odnieść skutek i jaki jest jego cel?

Czy sformułowanie „stosuje się do nich odpowiednio” użyte w ust 1a *in fine* mamy rozumieć jako łącznie z zapisem ust. 1; jeśli tak – to jaki jest cel tego zapisu – skoro pracodawca jest jeden? Czy rozumieć je jako oddzielnie i wtedy nasuwa się wiele wątpliwości interpretacyjnych całego art. 3.

- A. Czy jeśli pracodawca posiada jednostki organizacyjne (i co ma na myśli ustawodawca w tej ustawie pod pojęciem jedn. org. wyodrębniona terytorialnie (oddział zamiejscowy) bo to również nie zostało ustalone i przedstawione do zaopiniowania?) to znaczy, że może zwolnić dowolną liczbę pracowników i korzystać z dowolnej ilości pracowników tymczasowych? Czy pracodawca posiadający oddziały i ogólnie zatrudniający np.: 300 pracowników – w każdym oddziale w zależności od liczby zatrudnionych w nich osób może zastosować panujący dla niego pułap zwolnień i w ten sposób może stać się pracodawcą użytkownikiem i pominąć 10% pułap? Czyli ile ogólnie osób może zwolnić i czy ten zapis nie otwiera furty dużym firmom, których celem jest zysk i radykalne obniżenie kosztów pracowniczych?
- B. Czy też jeżeli pracodawca posiada oddziały to taki oddział nie może być pracodawcą użytkownikiem jeśli bez względu na ilość zatrudnianych pracowników dokona zwolnień w ilości nie mniejszej niż określona pułapami zwolnień i czy wtedy inne oddziały nie dokonujące zwolnień nabywają z mocy prawa zdolność bycia pracodawcą użytkownikiem?
- C. Kolejne pytanie czy pracodawca jeśli każdy oddział ma być traktowany odrębnie jako zakład pracy i jako odrębny pracodawca – bo tak również można zainter-

pretować zapis ust. 1a zwolni w każdej jedn. org. nie po 10 (I pułap) ale po 9 osób zakładając, że oddziały liczą poniżej 100 pracowników (a takich firm jest na rynku wiele) czy może stać się pracodawcą użytkownikiem pomimo, że ust. 1 mu tego zabrania?

- D. Brak jednoznacznej odpowiedzi na te pytania oraz jednoznacznego, rzetelnego uzasadnienia proponowanej zmiany z zastosowaniem przykładowej symulacji i oceny ewentualnych skutków danej regulacji musi spowodować ostrożność w jej ocenie a co za tym idzie brak poparcia dla niej. Ponadto to zmiana ta w naszej opinii pozwala pracodawcy nabyć zdolność bycia pracodawcą użytkownikiem pomimo dokonania faktycznie zwolnień grupowych rozprzestrzenionych po licznych zakładach. Wystarczy, że nazwie go oddział i wyodrębni terytorialnie. Oponujemy przeciwko takiej właśnie liberalizacji rynku pracy, która *de facto* daje możliwości zwiększenia zysków APT i pracodawcom a nie zapewnia stabilizacji zatrudnienia dotychczasowych pracowników, którzy mogą stać się w przyszłości pracownikami tymczasowymi.
  - E. Podsumowując art. 3 powinno się zredukować tak, aby nie pozostawiał żadnych wątpliwości interpretacyjnych i w należyty sposób zabezpieczał interes pracowników.
- 2) Artykuł 7 ustawy dotychczas obowiązujący wyraźnie stwierdza jakiego rodzaju umowy o prace mogą być zawierane pomiędzy pracownikiem tymczasowym a agencją. Dodanie zdania drugiego (do którego nie ma uzasadnienia!) stanowi jego umocnienie czego brak wyżej w art. 5 ustawy. Nasuwa się pytanie czyją pozycję umacnia projektodawca – pracownika tymczasowego czy jak w tym przypadku – Agencji PT?
Uznajemy tą propozycję za nie potrzebną tym bardziej, że brak dla niej odrębnego uzasadnienia.
  - 3) Artykuł 9 aby należycie chronił przed dyskryminacją płacową pracownika tymczasowego wykonującego na rzecz pracodawcy użytkownika – ten sam rodzaj pracy, w tych samych warunkach i na tym samym stanowisku co właściciwi jego pracodawcy – powinien doczekać się konkretnego zapisu w postaci dodania do art. 9 ust. 1 pkt 6 – „wysokość wynagrodzenia w oparciu o udostępnione agencji we-

wewnętrzne przepisy o wynagrodzeniu stosowane u pracodawcy użytkownika”.

W naszej opinii w ust. 2c powinno znaleźć się sformułowanie, które będzie statuować obowiązek pracodawcy użytkownika i jednocześnie APT przekazanie APT w okresie przeznaczonym na negocjacje umowy o pracę obowiązujących przepisów o wynagrodzeniu. To znaczy pracodawca użytkownik składając APT wnioski o skierowanie pracowników jednocześnie przekazuje właściwe dokumenty dotyczące wynagrodzenia!

Absurdem jest sformułowanie w ust. 2a „może spełnić obowiązek” – co to znaczy może i to „na jej żądanie” APT? A jak APT takiego wniosku nie złoży to będzie negocjować warunki w oparciu o informacje? Jakie informacje? „Może” to znaczy nie musi nie ma obowiązku a „na żądanie” tzn. Mogę ale nie mam takiego obowiązku! Absurdem jest wprowadzenie tak zredagowanego przepisu ust. 2c bo brak w nim określenia terminu, okoliczności i sankcji oraz wyraźnego wskazania odpowiedzialnego podmiotu – to nie obowiązek to według reguł prawnych dobrowolność!

I dalej nie ma odpowiedzi na pytanie kto ma obowiązek negocjowania i wypłacania zgodnego z przepisami wewnątrzskładowymi wynagrodzenia. Brak możliwości zrzeszania się pracowników w Związki Zawodowe, które na tym obszarze sprawują kontrolę pozostawia pracowników tymczasowych na marginesie i jest nie dopuszczalne, bowiem liczba tych pracowników z roku na rok w naszym kraju rośnie.

Taka propozycja zmian prowizorycznych właściwie tylko symuluje poprawę sytuacji i oczekujemy, że projektodawca i ustawodawca w tym artykule wypowie się stanowczo.

- 4) W zmianie art. 14 budzi wątpliwość sformułowanie „przez okres dłuższy niż 6 m-cy”; czy projektodawca ma na myśli jedną umowę (skierowanie) czy wszystkie? W praktyce spotykane są bardzo często umowy zawierane na okres 2-tyg

oraz 1 m-ca przedłużane w nieskończoność. Jeśli interpretacja tego zapisu zmierza do uwzględnienia ogólnego okresu powierzenia wykonywania pracy to niech będzie to zapisane. Znowu mamy do czynienia z niedookreśleniem, które – jak może pokazać praktyka – spowoduje, że ten zapis będzie tzw. „martwy”.

- 5) W art. 15.1. proponujemy dodanie po wyrazach „zakresie warunków pracy” przecinek i słowo „płacy”.
- 6) Zmiana art. 17 wymusza pytanie, co się dzieje z uprawnieniami urlopowymi pracownika tymczasowego, który nie wykonuje prac na rzecz jakiegokolwiek pracodawcy – użytkownika, a pozostaje do dyspozycji APT?
- 7) W zakresie zmiany art. 20 proponujemy pozostawienie obecnie obowiązującego przepisu art. 20 ust. 1, z jednoczesnym dodaniem zdania po przecinku z proponowanego art. 23 ust. 1a – 1c dotyczącego porozumienia z organizacją związkową. Byłaby to zmiana wystarczająca i zabezpieczająca interesy pracowników tymczasowych.
- 8) W zakresie zmiany do art. 23 – propozycje ust. 1a-c są nie wystarczające bez dodania redakcji ust. 1 tego artykułu. Dziwi uzasadnienie do tych zmian w zakresie swobody negocjacyjnej i stwierdzenie pracodawców o zastosowaniu rygorystycznych warunków. Otóż bez wyraźnego zapisu w art. 20 ust 1, że „pracodawca obowiązany jest uzgodnić zamierzenie z reprezentatywnymi organizacjami związkowymi” dalsze zmiany i redakcje będą symulacją a nie nowelizacją.
- 9) Do katalogu obowiązków pracodawcy należy dopisać w art. 27 pkt 2 podpunkt 7 o treści „nie przestrzega art. 20.1, (proponowanej przez nas zmiany jak w punkcie opinii nr 7). Wariant można zapisać w treści „nie przestrzega art. 23 ust. 1a – 1c” (w razie odrzucenia tej kwestii naszego zapisu).

• *Z wyrazami szacunku Jacek Smagowicz*

***

Sz. Pan Jerzy Kwieciński
Wiceminister
Rozwoju Regionalnego
Warszawa
WZB/154/07

Dotyczy: DPW-III-70-39-MJ/07 z 10.10.2007

Na mocy upoważnienia Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” nie wnoszę uwag do Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków

gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej.

Natomiast wnoszę o dopisanie w załączniku nr 3 do Wytycznych w pozycji 85 wskaźników:

- liczba utworzonych trwałych miejsc pracy,
  - liczba utworzonych tymczasowych miejsc pracy,
  - liczba utrzymanych miejsc pracy.
- *Z wyrazami szacunku Jacek Smagowicz*

SZKOLENIA ZWIĄZKOWE

ROZWÓJ ZWIĄZKU

Trzy szkolenia na Podkarpaciu

Na początku października br. odbyły się trzy szkolenia podstawowe dla działaczy związkowych z Podkarpacia. Wszystkie zakończyły się sporządzeniem planów rozwoju macierzystych organizacji związkowych; w sumie wzięło w nich udział 38 osób.

Zajęcia prowadzili pracownicy krajowego działu szkoleń: w oddziałach w Sanoku i w Jaśle - Agnieszka Rybczyńska (1 i 2 października), a w krośnieńskiej siedzibie Zarządu Regionu - Jan Plata-Przechlewski (1 października).

• *jpp*

Duże szkolenie podstawowe nad wielkim słowińskim jeziorem

W dniach 18-19 października, w miejscowości Gardna Wielka, szkolenie podstawowe dla trzydziestoosobowej grupy działaczy związkowych z Regionu Słupskiego przeprowadził krajowy metodyk Jan Plata-Przechlewski. Zakończyło się ono pisaniem planów rozwoju dla poszczególnych organizacji związkowych.

Ustne refleksje uczestników po całości zajęć: „Teraz łatwiej mi będzie zauważać i eliminować błędy w mojej działalności związkowej”, „To szkolenie przewartościowało moje podejście do Związku”.

Stroną organizacyjną szkolenia zajmował się Tadeusz Pietkun – wiceprzewodniczący i sekretarz Zarządu Regionu.

• *jpp*

Duże zainteresowanie na Ziemi Łódzkiej

24 października, na szkolenie podstawowe, które miało miejsce w łódzkim Zarządzie Regionu, przybyło pełne dwadzieścia osób (zamiast zapowiadanych siedemnastu).

wych, napisali plany rozwoju swoich organizacji związkowych.

Zajęcia prowadził Jan Plata-Przechlewski z Działu Szkoleń KK.

• *jpp*

Wszyscy uczestnicy, w tym działacze z nowo utworzonych Komisji Zakłado-

KADRA

Krajowe Warsztaty Trenerów Związkowych

W dniach 3-5 października, w so-bieszewskim ośrodku „Orle”, odbyły się kolejne (piętnaste bodajże) warsztaty czynnych trenerów związkowych.

W programie były dwa punkty: wy-pracowanie materiału szkoleniowego z zakresu prowadzenia rachunkowości i sprawozdawczości finansowej dla podsta-wowych organizacji związkowych, które nie korzystają z pomocy księgowych - oraz ćwiczenia z technik relaksacyjnych.

Na warsztatach trenerzy pracowali w dwóch zespołach: merytorycznym, który zajął się poradnikiem dla skarbnika oraz metodycznym, który zajął się szkoleniem dla skarbników. Ta część warsztatów za-kończyła się podziałem zadań, których efektem będzie projekt poradnika i program szkolenia. Prace trwają

- *Elżbieta Wielg*

ARTYKUŁ MIESIĄCA

PRZYJAZNA POLSKA

Wizja "Polski przyjaznej pracowni-kom" oraz deklaracja programowa z Le-gnicy pokazują, że Solidarność nie ogra-nicza się do reagowania na zagrożenia ani nie przestaje być ruchem społecznym.

Związek nie ma kłopotów z tożsamo-ścią. Obrona praw pracowniczych i walka o demokrację, a później o jej naprawę nigdy nie stawały w sprzeczności. Jako związek zawo-dowy i równocześnie ruch społeczny Solidar-ność zdefiniowała się w latach 1980-81. Wśród 21 postulatów gdańskich oprócz pra-cowniczych (podniesienia diet i dodatku za rozłąkę) pojawiły się ogólnospołeczne (powo-ływanie na stanowiska kierownicze wedle kompetencji czy uwolnienie więźniów poli-tycznych). Program historycznego zjazdu w Olivii zawierał zarówno żądanie społecznej kontroli dystrybucji żywności, jak i demokra-tyzacji wyborów do samorządu terytorialnego. Gdy Solidarność ogłasza powrót do źródeł, również jej najnowsze dokumenty programo-we pokazują, że typowo pracowniczym żąda-niom (ułatwienia dostępu do szkoleń i kształ-cenia ustawicznego) towarzyszą postulaty wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z ubogich regionów i środowisk.

Partii wiele, Solidarność jedna

W Solidarności nie zanika poczucie, że nikt tych spraw za Związek nie załatwi. W jednej z kampanii sprzed lat pojawiło się od-zwierziedlające to rozumowanie hasło: "Partii

Lukasz Perzyna
jest wiele, Solidarność jedna". Jego aktual-ności nie zmienili przez lata politycy, przyjeż-dzający z nadzieją na poparcie na każdy zjazd Związku. Przeciwnicy już w 1981 r. odsyłali Związek do rozdawania kartofli i skie-rowań na wczasy, stawiając "S" zarzut dzia-łalności politycznej, choć nie powiodła się żadna z prób dzielenia jej i wypreparowania ograniczonego do kwestii socjalnych "nurtu robotniczego". Paradoksalnie ta retoryka działaczy PZPR powróciła w latach 90. w sposobie rozumowania części demokratycz-nych polityków, straszących wizją państwa związkowego - mimo że prawa pracownicze respektowano wtedy w Polsce w mniejszym stopniu niż w bogatych krajach Zachodu.

Twarze kapitalizmu

"Kapitalizm jest wieloraki, złożony jak życie. Nie jest ideologią, lecz praktyką" - za-uważa Michel Albert w książce "Kapitalizm kontra kapitalizm". "Tradycja anglosaska wy-znacza przedsiębiorstwu ścisłą i specyficzną funkcję, polegającą na przynoszeniu zysku; tradycja Europy kontynentalnej i Japonii przypisuje mu funkcję rozszerzoną, od tworzenia miejsc pracy do konkurencyjności na-rodowej".

Czerwcowe wybory 1989 r. przybrały charakter plebiscytu przeciw komunizmowi, ale nie zorganizowano po nich referendum z pytaniem o wybór drogi wyjścia ze skansenu, jaki w społecznym i gospodarczym wymiarze

stanowiła PRL. Pierwszy niekomunistyczny premier Tadeusz Mazowiecki zapowiadał, że poszukuje polskiego odpowiednika Ludwika Erharda. Ten minister gospodarki i późniejszy kanclerz, twórca zachodnioniemieckiego cudu gospodarczego przeszedł do historii jako główny praktyk społecznej gospodarki rynkowej, z ustawowo zagwarantowaną partycypacją pracowników w zarządzaniu firmami. Podobny model rozwoju gospodarki, oparty na społecznym partnerstwie przyjęła powojenna Francja. Współczesny dobrobyt Europy zbudowano na społecznym dialogu. Wbrew obietnicom Mazowieckiego - Polska z tych doświadczeń nie skorzystała. Zamiast polskiego Erharda pojawił się Leszek Balcerowicz ze schładzaniem gospodarki i przerzucaniem ciężaru niezbędnych reform gospodarczych na przeciętnych obywateli przy równoczesnym zagwarantowaniu ustępującej nomenklaturze transakcji "własność za władzę". Ekonomista Andrzej Diakonow zauważa, że koncepcje Balcerowicza wywierały przez kilkanaście lat przemożny wpływ na porządek społeczno-gospodarczy w Polsce, niezależnie od tego, czy ich autor zasiadał w fotelu wicepremiera czy prezesa NBP.

Drapieżny wariant kapitalizmu, wzorowany na anglosaskim, forsował dokonanie w kilkanaście lat przemian, jakie tamtejszym społeczeństwom zajęły lat kilkadziesiąt, bez stosowania osłon cechujących zachodnioeuropejskie "państwa dobrobytu".

- Jesteśmy w Unii Europejskiej, od czego nie należy abstrahować - przestrzega ekonomista Andrzej Diakonow: - Dlatego musimy przyjąć zgodne z europejskimi normami standardy zatrudnienia. Niskie wynagrodzenia, nieodpowiadające wartości pracy, tylko na krótką metę stanowią zachętę dla inwestycji kapitału zagranicznego. W dalszej perspektywie okażą się czynnikiem hamują-

cym rozwój, zwłaszcza w dziedzinie nowoczesnych technologii i usług.

Symboliczne zamknięcie epoki Balcerowicza stanowiło jego odejście z początkiem br. z NBP bez próby ubiegania się o kolejną kadencję. Wcześniej w podwójnych wyborach przegrali kandydaci i ugrupowania, odwołujący się do jego wizji państwa.

- Czas na dyskusję, co po Balcerowiczu. Mamy okres dobrej koniunktury, a wtedy najlepiej przeprowadza się zmiany. Gdy wzrost gospodarczy na poziomie 6,5-7 proc. PKB rocznie pozostaje realny, trzeba podjąć ideę sprawiedliwej partycypacji wszystkich obywateli w jego owocach - podkreśla analityk gospodarczy Janusz Szewczak. Niepokoi go zarówno brak dyskusji o gospodarce w kampanii wyborczej, jak i obserwacja, że "widmo Balcerowicza jako ministra finansów PO nadal straszy". Chwali za to Kaczyńskich za bezpośredni kontakt ze środowiskami pracowniczymi. - Kwaśniewski czy Suchocka ograniczali się do wizyt w BCC - przypomina Szewczak.

Projekt Polski przyjaznej pracownikom wpisuje się w dyskusję, jaka społeczna koncepcja przeważy w chwili, gdy krajem rządzi ekipa krytycznie odnosząca się do rozwarstwienia społecznego, wykreowanego przez kilkanaście lat transformacji. W ponad ćwierć wieku po historycznym zjeździe w Olivii związkowcy ponownie formułują spójną wizję państwa. Można ją nazwać "ludzką twarzą kapitalizmu", choć ta formuła bezpośrednio w deklaracji nie pada. Jej ogłoszenie wpisuje się idealnie w moment, gdy politycy prześcigają się przed wyborami w prospołecznych obietnicach. Żeby ich finał znów nie okazał się taki, jak kiedyś poszukiwań polskiego Erharda - warto im patrzeć na ręce.

Wystarczy zaciskania pasa

rozmowa z Jackiem Rybickim, sekretarzem Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”

- W "Polsce przyjaznej pracownikom" widzi się współczesny odpowiednik 21 postulatów gdańskich, ale pewnie jeszcze właściwszym odniesieniem pozostaje program samorządnej Rzeczypospolitej, uchwalony przed 26 laty, także przez zjazd "S"?

- Zarówno deklaracja programowa, jak wizja "Polski przyjaznej pracownikom" określają przestrzeń działania Związku. Odniesień historycznych, zwłaszcza do zjazdu w Olivii, trudno uniknąć, choć działamy w zupełnie innej sytuacji. W poprzednich latach Związek zmuszony był na bieżąco reagować na naruszanie praw pracowni-

czych. Odeszliśmy więc od pracy formacyjnej. Związek zaczął być postrzegany trochę jak "ubezpieczalnia". Dokumenty zjazdu odwołują się do nauczania Jana Pawła II i doświadczenia Sierpnia '80. Pokazują, skąd wywodzi się Solidarność - ruch patriotyczny i demokratyczny. Ale mówią też o wyzwaniach dzisiejszych, o miejscu pracownika w dzisiejszym świecie, o koniecznym poczuciu bezpieczeństwa - dla rozwoju. Przypominają, jakie prawa mu przysługują. "S" działa też w przestrzeni międzynarodowej, o czym dobitnie przypomniła wizyta stoczniovców w Brukseli. Globalizacja Solidarności, o jakiej mówił Jan Paweł II, to dla nas wciąż wielkie wyzwanie.

- Jeśli po kilkunastu latach demokracji trzeba formułować program "Polski przyjaznej pracownikom" - to dowód, że chociaż z tych 18 lat przez 10 lat władzę sprawowali politycy wywodzący się z Solidarności - przyjazną Polskę trzeba dopiero budować?

- Trzeba ją budować cały czas. Ale "Polska przyjazna pracownikom" jest przede wszystkim zaproszeniem przez Solidarność do szerokiej debaty społecznej. Powinna zostać w niej uwzględniona zasada, że Polska, która szybko się rozwija, uwzględnia dobro pracownika i przysługujące mu prawa. Kapitał ludzki, a nie zasób ludzki. Długo w debacie publicznej dominowała teoria o konieczności zaciskania pasa. Podbudowano ją straszeniem kryzysem, który jakoby groził nam za każdym razem, gdy istniała szansa uwzględnienia prospołecznych postulatów. To rozumowanie narzucił Leszek Balcerowicz. Okazało się, że w Polsce po latach zaciskania pasa bezrobocie wyniosło ponad 20 proc. - na początku tej dekady za rządów SLD - a w Czechach 5 procent.

- Od recesji przeszliśmy do wysokiego wzrostu gospodarczego. Dziś przychodzi dyskutować, jak dzielić jego owoce?

- Solidarność nigdy nie była takim związkiem, który bez względu na sytuację ekonomiczną formułuje populistyczne hasła. Już w 1992 r., gdy negocjowano pakt o przedsiębiorstwie państwowym, zaproponowaliśmy wskaźnik wzrostu płac na poziomie wzrostu inflacji plus połowa wzrostu produktu krajowego brutto. Chcemy po

prostu, żeby pracownicy korzystali z efektów wzrostu gospodarczego. Zmierzamy również do sytuacji, w której popchnie on do przodu inwestycje. Rozumiemy, że rozwój jest konieczny i służy pracownikom. Przystąpienie do Unii Europejskiej stało się impulsem dla rozwoju gospodarki. Powinno oznaczać koniec zaciskania pasa. Jak najszersze kręgi społeczeństwa muszą wziąć udział w spożytkowaniu owoców wzrostu gospodarczego. Popyt wewnętrzny napędza rozwój gospodarki. O tej ekonomicznej regule przypominaliśmy, prowadząc akcję "Niskie płace barierą rozwoju Polski".

- Przychodzi walczyć o zasady od dawna respektowane w zachodnich gospodarkach?

- Dobrobyt Europy Zachodniej zbudowano na fundamencie partnerskiego dialogu. We Francji czy w Niemczech dla pracowników pozostaje oczywiste, że firma musi się rozwijać. Zaś właściciel rozumie, że kapitał ludzki odgrywa w tym rozwoju podstawową rolę.

U nas zdarza się, że jesteśmy przez pracodawców traktowani nie jak partnerzy społeczni, lecz wrogowie czy hamulcowi. Gdy słucham niektórych przedstawicieli organizacji pracodawców, mam wrażenie, że ich zdaniem Polska rozwijałaby się najlepiej, gdyby pracownikom nie trzeba było w ogóle płacić...

- Do niedawna stanowiło to masową praktykę. Czy wyjście z recesji zmniejszyło patologie?

- Zjawisko niewypłacania wynagrodzeń zmniejszyła się. Nie znikły jednak inne patologie, jak zmuszanie do samozatrudnienia zamiast stałego zatrudnienia. Elementem "Polski przyjaznej pracownikom" pozostaje upowszechnienie prawdy, że stałe zatrudnienie pracownika na czas nieokreślony i zapewnienie bezpieczeństwa jego stanowiska pracy - sprzyja rozwojowi przedsiębiorstwa. Przekonują się o tym boleśnie firmy, które kiedyś stosowały elastyczne zatrudnienie, a teraz daremnie poszukują pracowników na wiele stanowisk pracy. A fachowcy wyjechali do Wielkiej Brytanii. Podobne problemy mieli Hiszpanie. Gdy polityka elastycznego zatrudnienia zaczęła szkodzić ich gospodarce - w 1997 r. zawarli

pakt na rzecz stałego zatrudnienia. Przedsiębiorca mógł liczyć na mniejsze składki, stanowiące odpowiednik naszych ZUS-owskich, ale tylko wtedy, jeśli zatrudniał pracowników na czas nieokreślony, tworzył stabilne miejsca pracy. Promocja stałego zatrudnienia pozostaje niezbędna.

- I tu dochodzimy do ustaw, które powinien uchwalić przyszły sejm?

- Chcemy, żeby projekt "Polski przyjaznej pracownikom" zaistniał w kampanii wyborczej. Wysłaliśmy projekt i deklarację programową do klubów parlamentarnych. Przekazaliśmy prezydentowi i premierowi. Prezydent Lech Kaczyński jeszcze w lipcu objął patronat nad dialogiem społecznym.

Jeśli chodzi o zadania dla przyszłego parlamentu - ten sejm nie zdążył uchwalić prezydenckiego, popieranego przez nas projektu ustawy o odpowiedzialności za czyny przeciw osobom wykonującym pracę zarobkową. Jej przyjęcie zwiększy poczucie bezpieczeństwa pracowników. Spodziewamy się po nowym sejmie promocji zasady stałego zatrudnienia w formie konkretnych rozwiązań ustawowych. Polska przyjazna to taka, która da pracownikom poczucie, że normą pozostaje stałe zatrudnienie i prawo zrzeszania się w związkach zawodowych, traktowanych jako partner społeczny.

• *Łukasz Perzyna, Tygodnik Solidarność*

INFORMACJE RÓŻNE

ROZNIKA ŚMIERCI KS. JERZEGO

W Warszawie 19 października br. w Kościele pw. św. Stanisława Kostki na Warszawskim Żoliborzu odbyły się uroczystości związane z 23 rocznicą śmierci kapelana "S" ks. Jerzego Popiełuszki.

Uroczystości rozpoczęły się koncertem słowno - muzycznym a zakończyły mszą świętą koncelebrowaną pod przewodnictwem ks. abp Kazimierza Nycza. Msza święta była w intencji rychłej beatyfikacji kapelana "Solidarność" duszpasterza ludzi pracy, zamordowanego przez funkcjonariuszy SB w 1984 roku.

- Nie da się rozłączyć wiary i godności człowieka, nie można zrozumieć człowieka bez jego wiary. Ks. Jerzy Popiełuszko jest męczennikiem za wiarę i godność człowieka nawet, jeśli niektórzy próbują wmówić, że to układy polityczne spowodowały, iż musiał umrzeć - powiedział Kazimierz Nycz, metropolita warszawski. Uroczystości koncelebrował abp Kazimierz Nycz. W uroczystości wzięły udział delegacje "Solidarności" z całej Polski.

• *Dział Informacji KK*

KARTA PRAW PODSTAWOWYCH UE

- KILKA UWAG

Ostatnie dyskusje prowadzone głównie za pośrednictwem mediów na temat wyłączenia Polski z obszaru pełnego obowiązywania Karty Praw Podstawowych UE zrodziły wiele kontrowersji.

Wynikają one głównie z nieznamomości treści Karty lub niezgodnej z faktami jej interpretacji. Społeczeństwo polskie straszone bądź wykorzystywaniem przepisów Karty przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawach moralności publicznej i prawa rodzinnego, bądź utratą integralności kulturo-

wej np. poprzez narzucenie Polsce legalizacji związków homoseksualnych przez Trybunał. Dodatkowy argument za nie ratyfikowaniem Karty dotyczył ostatnio groźby niemieckich roszczeń majątkowych.

Aby wyrobić sobie pogląd na temat słuszności przyjęcia Karty Praw Podstawowych, lub jej odrzucenia, należy w pierwszej kolejności zdobyć wiedzę czym jest Karta. Otóż jest ona zbiorem podstawowych praw uchwalonym i podpisanym przez premierów rządów wszystkich państw Unii Europejskiej

podczas zjazdu Rady Europejskiej w Nicei. Charakter prawny Karty określi Traktat Reformujący UE, który ma zostać podpisany w grudniu 2007 r., i po ewentualnej ratyfikacji w krajach UE ma wejść w życie 1 stycznia 2009 r.

Na Kartę składa się 7 rozdziałów: Godność, Wolność, Równość, Solidarność, Prawa obywateli, Wymiar sprawiedliwości, Postanowienia ogólne, stanowiących zbiór wartości i praw, obowiązujących instytucje Unii Europejskiej.

Pierwszy rozdział zatytułowany **Godność** mówi o poszanowaniu godności ludzkiej, prawie do życia, do integralności osoby, zakazie stosowania tortur, niewolnictwa i pracy przymusowej.

Rozdział drugi **Wolność** odnosi się do prawa do wolności i bezpieczeństwa, poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, ochrony danych osobowych, prawa do zawierania małżeństwa i zakładania rodziny, wolności myśli, sumienia, religii, wypowiedzi i informacji, wolności gromadzenia się i stowarzyszania, wolności sztuk i nauk, prawa do nauki, wolności wyboru zawodu i podejmowania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, prawa do własności, do azylu i ochrony w wypadku ekstradycji.

Rozdział trzeci **Równość** gwarantuje prawo do równości wobec prawa, niedyskryminację, poszanowanie różnicowania kulturowego, religijnego i językowego, równość mężczyzn i kobiet, prawa dziecka i osób w podeszłym wieku, integrację osób niepełnosprawnych.

Rozdział czwarty **Solidarność** zapewnia pracownikom prawo do informacji i

konsultacji, do rokowań i działań zbiorowych, dostępu do usług wyszukiwania miejsc pracy, ochrony w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy, należyte i sprawiedliwe warunki pracy, zakaz pracy dzieci i ochronę młodocianych w pracy, zabezpieczenia i pomoc społeczną, ochronę zdrowia, dostęp do usług, ochronę środowiska, konsumentów i poszanowanie życia rodzinnego i zawodowego.

Rozdział piąty **Prawa obywateli** mówi o prawie do głosowania i kandydowania wyborach do Parlamentu Europejskiego i wyborach lokalnych, prawie do dobrej administracji, dostępu do dokumentów, prawie zwrócenia się do Rzecznika Praw Obywatelskich, prawie petycji, opieki dyplomatycznej i konsularnej.

Rozdział szósty **Wymiar sprawiedliwości** daje obywatelom prawo do skutecznych środków prawnych i sprawiedliwego procesu sądowego, gwarantuje domniemanie niewinności i prawo do obrony, zasadę legalności i proporcjonalności kar do czynów zabronionych, zakaz ponownego sądenia lub karania za ten sam czyn.

Ostatnia część stanowi zapis **postanowień ogólnych**, określających zakres stosowania zapisów Karty, które nie ograniczają zapisów konstytucyjnych poszczególnych krajów członkowskich, a jedynie zobowiązują je do poszanowania podstawowych zasad i praw Karty w polityce prowadzonej wspólnie w ramach UE.

- *Przygotowała: Anna Wolańska, Biuro Zagraniczne KK NSZZ "Solidarność" 25 września 2007 r.*

Karta Praw - Konstytucja RP

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej	Konstytucja RP
Rozdział I. GODNOŚĆ	
Artykuł 1. Godność ludzka Godność ludzka jest nienaruszalna. Musi być szanowana i chroniona.	Art. 30. Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.
Artykuł 2. Prawo do życia 1. Każdy ma prawo do życia. 2. Nikt nie może być skazany na karę śmierci ani poddany jej wykonaniu.	Art. 38. Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia.
Artykuł 3. Prawo do integralności osoby	Art. 39.

<p>1. Każdy ma prawo do poszanowania swej integralności fizycznej i psychicznej. 2. W dziedzinie medycyny i biologii muszą być szanowane w szczególności: swobodna i świadoma zgoda osoby zainteresowanej, wyrażona zgodnie z procedurami określonymi przez ustawę; zakaz praktyk eugenicznych, w szczególności tych, których celem jest selekcja osób; zakaz wykorzystywania ciała ludzkiego i jego poszczególnych części jako źródła zysku; zakaz reprodukcyjnego klonowania istot ludzkich</p>	<p>Nikt nie może być poddany eksperymentom naukowym, w tym medycznym, bez dobrowolnie wyrażonej zgody.</p>
<p>Artykuł 4. Zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.</p>	<p>Art. 40. Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych.</p>
<p>Artykuł 5. Zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej 1. Nikt nie może być trzymany w niewoli lub w poddaństwie. 2. Nikt nie może być zmuszony do świadczenia pracy przymusowej lub obowiązkowej. 3. Handel ludźmi jest zakazany.</p>	<p>Regulują przepisy Kodeksu Pracy</p>
<p>Rozdział II. WOLNOŚCI</p>	
<p>Artykuł 6. Prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego Każdy ma prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego.</p>	<p>Art. 41. 1. Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie.</p>
<p>Artykuł 7. Poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego Każdy ma prawo do poszanowania swego życia prywatnego i rodzinnego, domu i komunikowania się.</p>	<p>Art. 47. Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym. Art. 49. Zapewnia się wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się. Ich ograniczenie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.</p>
<p>Artykuł 8. Ochrona danych osobowych 1. Każdy ma prawo do ochrony danych osobowych, które go dotyczą. 2. Dane te muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą. Każdy ma prawo dostępu do zebranych danych, które go dotyczą i prawo do spowodowania ich sprostowania. 3. Przestrzeganie tych zasad podlega kontroli niezależnego organu.</p>	<p>Art. 51. 1. Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. 2. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. 3. Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa. 4. Każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą.</p>
<p>Artykuł 9. Prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny Prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny są gwarantowane zgodnie z usta-</p>	<p>Art. 18. Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Pol-</p>

wami krajowymi regulującymi korzystanie z tych praw.	skiej.
<p>Artykuł 10. Wolność myśli, sumienia i religii</p> <p>1. Każdy ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii. Prawo to obejmuje wolność zmiany religii lub światopoglądu oraz wolność uzewnętrzniania, indywidualnie lub wspólnie z innymi, publicznie lub prywatnie, swej religii lub światopoglądu poprzez uprawianie kultu, nauczanie, praktykowanie i uczestniczenie w obrzędach.</p> <p>2. Uznaje się prawo do odmowy służby wojskowej ze względów sumienia, zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tego prawa.</p>	<p>Art. 53.</p> <p>1. Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii.</p> <p>2. Wolność religii obejmuje wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. Wolność religii obejmuje także posiadanie świątyń i innych miejsc kultu w zależności od potrzeb ludzi wierzących oraz prawo osób do korzystania z pomocy religijnej tam, gdzie się znajdują.</p>
<p>Artykuł 11. Wolność wypowiedzi i informacji</p> <p>1. Każdy ma prawo do wolności wypowiedzi. Prawo to obejmuje wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe.</p> <p>2. Szanuje się wolność i pluralizm mediów.</p>	<p>Art. 54.</p> <p>1. Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.</p> <p>2. Cenzura prewencyjna środków społecznego przekazu oraz koncesjonowanie prasy są zakazane. Ustawa może wprowadzić obowiązek przedniego uzyskania koncesji na prowadzenie stacji radiowej lub telewizyjnej.</p>
<p>Artykuł 12. Wolność gromadzenia się i stowarzyszania się</p> <p>1. Każdy ma prawo do swobodnego, pokojowego gromadzenia się i swobodnego stowarzyszania się na wszystkich poziomach, zwłaszcza w sprawach politycznych, związkowych i obywatelskich, z którego wynika prawo każdego do tworzenia związków zawodowych i przystępowania do nich dla obrony swoich interesów.</p> <p>2. Partie polityczne na poziomie Unii przyczyniają się do wyrażania woli politycznej jej obywateli.</p>	<p>Art. 57.</p> <p>Każdemu zapewnia się wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich. Ograniczenie tej wolności może określać ustawa.</p> <p>Art. 58.</p> <p>1. Każdemu zapewnia się wolność zrzeszania się.</p> <p>Art. 59.</p> <p>1. Zapewnia się wolność zrzeszania się w związkach zawodowych, organizacjach społeczno-zawodowych rolników oraz w organizacjach pracodawców.</p>
<p>Artykuł 13. Wolność sztuk i nauk</p> <p>Sztuki i badania naukowe są wolne od ograniczeń. Wolność akademicka jest szanowana.</p>	<p>Art. 73.</p> <p>Każdemu zapewnia się wolność twórczości artystycznej, badań naukowych oraz ogłaszania ich wyników, wolność nauczania, a także wolność korzystania z dóbr kultury.</p>
<p>Artykuł 14. Prawo do nauki</p> <p>1. Każdy ma prawo do nauki i dostępu do kształcenia zawodowego i ustawicznego.</p> <p>2. Prawo to obejmuje możliwość korzystania z bezpłatnej nauki obowiązkowej.</p> <p>3. Wolność tworzenia, z właściwym poszanowaniem zasad demokratycznych, instytucji oświatowych i prawo rodziców do zapewnienia wychowania i nauczania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi, filozoficznymi i pedagogicznymi są szanowane, zgodnie z ustawami krajowymi regulującymi korzystanie z tej wolności i tego prawa.</p>	<p>Art. 70.</p> <p>1. Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa.</p> <p>2. Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Ustawa może dopuścić świadczenie niektórych usług edukacyjnych przez publiczne szkoły wyższe za odpłatnością.</p> <p>3. Rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne.</p>
<p>Artykuł 15. Wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy</p> <p>1. Każdy ma prawo do podejmowania pracy oraz</p>	<p>Art. 24.</p> <p>Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunka-</p>

<p>wykonywania swobodnie wybranego lub zaakceptowanego zawodu.</p> <p>2. Każdy obywatel Unii ma swobodę poszukiwania zatrudnienia, wykonywania pracy, korzystania z prawa przedsiębiorczości oraz świadczenia usług w każdym Państwie Członkowskim.</p> <p>3. Obywatele państw trzecich, którzy posiadają zezwolenie na pracę na terytorium Państw Członkowskich, są uprawnieni do takich samych warunków pracy, z jakich korzystają obywatele Unii.</p>	<p>mi wykonywania pracy.</p> <p>Art. 65.</p> <p>1. Każdemu zapewnia się wolność wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy. Wyjątki określa ustawa.</p>
<p>Artykuł 16. Wolność prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>Uznaje się wolność prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie z prawem wspólnotowym oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.</p>	<p>Art. 20.</p> <p>Spółeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>Art. 22.</p> <p>Ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny.</p>
<p>Artykuł 17. Prawo do własności</p> <p>1. Każda osoba ma prawo do władania, używania, dysponowania i przekazania w drodze spadku swego mienia nabytego zgodnie z prawem. Nikt nie może być pozbawiony swego mienia, chyba że w interesie publicznym, w przypadkach i na warunkach przewidzianych w ustawie, za uczciwym odszkodowaniem wypłaconym we właściwym terminie. Korzystanie z własności może podlegać regulacji ustawowej, jeśli jest to konieczne ze względu na interes ogólny.</p> <p>2. Własność intelektualna jest chroniona.</p>	<p>Art. 21.</p> <p>1. Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia.</p> <p>2. Wywłaszczenie jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy jest dokonywane na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem.</p>
<p>Artykuł 18. Prawo do azylu</p> <p>Gwarantuje się prawo do azylu z właściwym pozaszanowaniem zasad Konwencji Genewskiej z 28 lipca 1951 roku i Protokołu z 31 stycznia 1967 roku dotyczących statusu uchodźców oraz zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.</p>	<p>Art. 56.</p> <p>1. Cudzoziemcy mogą korzystać z prawa azylu w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie.</p> <p>2. Cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej poszukuje ochrony przed prześladowaniem, może być przyznany status uchodźcy zgodnie z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi.</p>
<p>Artykuł 19. Ochrona w przypadku usunięcia z terytorium państwa, wydalenia lub ekstradycji</p> <p>1. Wydalenia zbiorowe są zakazane.</p> <p>2. Nikt nie może być usunięty z terytorium państwa, wydany lub wydany w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, iż może być poddany karze śmierci, torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.</p>	<p>Art. 55.</p> <p>4. Ekstradycja jest zakazana, jeżeli dotyczy osoby podejrzanej o popełnienie bez użycia przemocy przestępstwa z przyczyn politycznych lub jej dokonanie będzie naruszać wolności i prawa człowieka i obywatela.</p>
<p>ROZDZIAŁ III. RÓWNOŚĆ</p>	
<p>Artykuł 20. Równość wobec prawa</p> <p>Każdy jest równy wobec prawa.</p>	<p>Art. 32.</p> <p>1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.</p>

<p>Artykuł 21. Niedyskryminacja 1. Zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub światopogląd, opinie polityczne lub wszelkie inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. 2. W zakresie zastosowania Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i bez uszczerbku dla jej postanowień szczególnych, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.</p>	<p>Art. 32. 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Dodatkowo przepisy Kodeksu Pracy, art. 11³ i 18^{3a} dotyczące zakazu jakiegokolwiek dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, w zatrudnieniu, przy nawiązywaniu i rozwiązywaniu stosunku pracy, odnośnie warunków zatrudnienia, awansowania, dostępu do szkolenia</p>
<p>Artykuł 22. Zróżnicowanie kulturalne, religijne i językowe Unia szanuje zróżnicowanie kulturalne, religijne i językowe.</p>	<p>Art. 35. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury. 2. Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej oraz do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących ich tożsamości kulturowej.</p>
<p>Artykuł 23. Równość mężczyzn i kobiet Należy zapewnić równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w sprawach zatrudnienia, pracy i wynagrodzenia. Zasada równości nie stanowi przeszkody w utrzymywaniu lub przyjmowaniu środków zapewniających specyficzne korzyści dla osób płci niedostatecznie reprezentowanej.</p>	<p>Art. 33. 1. Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. 2. Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń</p>
<p>Artykuł 24. Prawa dziecka 1. Dzieci mają prawo do ochrony i opieki, jaka jest konieczna dla ich dobra. Mogą swobodnie wyrażać swoje poglądy. Poglądy te są brane pod uwagę w sprawach, które ich dotyczą, stosownie do ich wieku i stopnia dojrzałości. 2. Wszystkie działania dotyczące dzieci, zarówno podejmowane przez władze publiczne, jak i instytucje prywatne, należy podporządkować najlepszym interesom dziecka. 3. Każde dziecko ma prawo do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego interesami.</p>	<p>Art. 72. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. 2. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. 3. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka.</p>
<p>Artykuł 25. Prawa osób w podeszłym wieku Unia uznaje i szanuje prawa osób w podeszłym wieku do godnego i niezależnego życia oraz do uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym.</p>	
<p>Artykuł 26. Integracja osób niepełnosprawnych Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapew-</p>	<p>Art. 69. Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpie-</p>

<p>nić im niezależność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.</p>	<p>czaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.</p>
<p>Rozdział IV. SOLIDARNOŚĆ</p>	
<p>Artykuł 27. Prawo pracowników do informacji i konsultacji w ramach przedsiębiorstwa Pracownikom lub ich przedstawicielom należy zagwarantować, na właściwych poziomach, informację i konsultację we właściwym czasie, w przypadkach i na warunkach przewidzianych w prawie wspólnotowym oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych.</p>	<p>Polska przyjęła w formie ustawy Dyrektywę 2002/14/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiającą ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej</p>
<p>Artykuł 28. Prawo do rokowań i działań zbiorowych Pracownicy i pracodawcy, lub ich odpowiednie organizacje, mają, zgodnie z prawem wspólnotowym oraz ustawami i praktykami krajowymi, prawo do negocjowania i zawierania układów zbiorowych pracy na odpowiednich poziomach oraz w przypadkach konfliktu interesów, do podejmowania działań zbiorowych w obronie swoich interesów, w tym akcji strajkowej.</p>	<p>Art. 59. 2. Związki zawodowe oraz pracodawcy i ich organizacje mają prawo do rokowań, w szczególności w celu rozwiązywania sporów zbiorowych, oraz do zawierania układów zbiorowych pracy i innych porozumień.</p>
<p>Artykuł 29. Prawo dostępu do usług wyszukiwania miejsc pracy Každy ma prawo dostępu do bezpłatnej usługi wyszukiwania miejsc pracy.</p>	<p>Patrz Urzędy Pracy</p>
<p>Artykuł 30. Ochrona w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy Každy pracownik ma prawo do ochrony w przypadku nieuzasadnionego zwolnienia z pracy, zgodnie z prawem wspólnotowym oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.</p>	<p>Regulują przepisy Kodeksu Pracy</p>
<p>Artykuł 31. Należyte i sprawiedliwe warunki pracy 1. Každy pracownik ma prawo do warunków pracy uwzględniających jego zdrowie, gwarantujących mu bezpieczeństwo i godność. 2. Každy pracownik ma prawo do ograniczenia maksymalnego wymiaru czasu pracy, okresów dziennego i tygodniowego odpoczynku oraz do corocznego płatnego urlopu.</p>	<p>Art. 66. 1. Každy ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Sposób realizacji tego prawa oraz obowiązki pracodawcy określa ustawa. 2. Pracownik ma prawo do określonych w ustawie dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów; maksymalne normy czasu pracy określa ustawa.</p>
<p>Artykuł 32. Zakaz pracy dzieci i ochrona młodocianych w pracy Zatrudnianie dzieci jest zakazane. Minimalny wiek dopuszczenia do zatrudnienia nie może być niższy niż minimalny wiek zakończenia obowiązku szkolnego, z zastrzeżeniem uregulowań, które mogą być bardziej korzystne dla młodocianych i z wyjątkiem ograniczonych odstępstw. Młodociani dopuszczeni do pracy muszą mieć warunki pracy odpowiednie dla ich wieku oraz być chronieni przed wykorzystywaniem ekonomicznym oraz jakąkolwiek pracą, która mogłaby szkodzić ich bezpieczeństwu, zdrowiu lub rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, moralnemu i społecznemu albo utrudniać im edukację.</p>	<p>Art. 65. 3. Stałe zatrudnianie dzieci do lat 16 jest zakazane. Formy i charakter dopuszczalnego zatrudnienia określa ustawa. Dodatkowo przepisy Kodeksu Pracy</p>

<p>Artykuł 33. Życie rodzinne i zawodowe</p> <p>1. Rodzina korzysta z ochrony prawnej, ekonomicznej i społecznej.</p> <p>2. W celu pogodzenia życia rodzinnego z zawodowym każdy ma prawo do ochrony przed zwolnieniem z pracy z powodów związanych z macierzyństwem i prawo do płatnego urlopu macierzyńskiego oraz do urlopu wychowawczego po urodzeniu lub adopcji dziecka.</p>	<p>Art. 18. Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>Art. 71. 1. Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. 2. Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa.</p> <p>Dodatkowo przepisy Kodeksu Pracy</p>
<p>Artykuł 34. Zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna</p> <p>1. Unia uznaje i szanuje uprawnienie do świadczeń zabezpieczenia społecznego oraz do usług społecznych, zapewniających ochronę w takich przypadkach, jak: macierzyństwo, choroba, wypadki przy pracy, zależność lub podeszły wiek oraz w przypadku utraty zatrudnienia, zgodnie z zasadami ustanowionymi w prawie wspólnotowym oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych.</p> <p>2. Każda osoba, mająca miejsce zamieszkania i przemieszczająca się legalnie w obrębie Unii Europejskiej, ma prawo do świadczeń zabezpieczenia społecznego i przywilejów socjalnych zgodnie z prawem wspólnotowym oraz ustawodawstwami i praktykami krajowymi.</p> <p>3. W celu zwalczania wyłączenia społecznego i ubóstwa Unia uznaje i szanuje prawo do pomocy społecznej i mieszkaniowej dla zapewnienia, zgodnie z zasadami ustanowionymi w prawie wspólnotowym oraz ustawodawstwach i praktykach krajowych, godnej egzystencji wszystkim osobom pozbawionym wystarczających środków.</p>	<p>Art. 67. 1. Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. 2. Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa.</p> <p>Dodatkowo Kodeks Pracy i inne ustawy</p>
<p>Artykuł 35. Ochrona zdrowia</p> <p>Każdy ma prawo dostępu do profilaktycznej opieki zdrowotnej i prawo do korzystania z leczenia na warunkach ustanowionych w ustawodawstwach i praktykach krajowych. Przy określaniu i urzeczywistnianiu wszystkich polityk i działań Unii zapewnia się wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego.</p>	<p>Art. 68. 1. Każdy ma prawo do ochrony zdrowia. 2. Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa. 3. Władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku. 4. Władze publiczne są obowiązane do zwalczania chorób epidemicznych i zapobiegania negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska.</p>
<p>Artykuł 36. Dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym</p> <p>Unia uznaje i szanuje dostęp do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, przewi-</p>	<p>Regulują odpowiednie ustawy</p>

<p>dziany w ustawach i praktykach krajowych, zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, w celu wspierania spójności społecznej i terytorialnej Unii.</p>	
<p>Artykuł 37. Ochrona środowiska Wysoki poziom ochrony środowiska i poprawa jego jakości muszą być zintegrowane z politykami Unii i zapewnione zgodnie z zasadą stałego rozwoju.</p>	<p>Art. 74. 1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. 2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. 3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. 4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.</p>
<p>Artykuł 38. Ochrona konsumentów Polityki Unii zapewniają wysoki poziom ochrony konsumentów.</p>	<p>Art. 76. Władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Zakres tej ochrony określa ustawa.</p>
<p>Rozdział V. PRAWA OBYWATELI</p>	
<p>Artykuł 39. Prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego 1. Każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego Państwa. 2. Członkowie Parlamentu Europejskiego są wybierani w powszechnych wyborach bezpośrednich, w głosowaniu wolnym i tajnym.</p>	<p>Reguluje Ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. Ordynacja wyborcza do Parlamentu Europejskiego</p>
<p>Artykuł 40. Prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych Każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych w Państwie Członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego Państwa.</p>	<p>Art. 62. 1. Obywatel polski ma prawo udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat. Dodatkowo regulują: Ustawa z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ustawa z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Ustawa z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta Ustawa z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw</p>
<p>Artykuł 41. Prawo do dobrej administracji 1. Każdy ma prawo do bezstronnego i rzetelnego załatwienia jego sprawy w rozsądnym terminie przez instytucje, organy i agencje Unii. 2. Prawo to obejmuje: prawo każdej osoby do osobistego przedstawienia sprawy, zanim zostanie podjęty indywidualny śro-</p>	<p>Art. 77. 1. Każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. 2. Ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw. Art. 78.</p>

<p>dek mogący negatywnie wpłynąć na jej sytuację; prawo każdej osoby dostępu do akt jej sprawy, z zastrzeżeniem poszanowania uprawnionych interesów poufności oraz tajemnicy zawodowej i handlowej; obowiązek administracji uzasadniania swoich decyzji.</p> <p>3. Każda osoba ma prawo domagania się od Wspólnoty naprawienia, zgodnie z zasadami ogólnymi wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkody wyrządzonej przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji.</p> <p>4. Każda osoba może zwrócić się pisemnie do instytucji Unii w jednym z języków traktatowych i musi otrzymać odpowiedź w tym samym języku.</p>	<p>Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarzania określa ustawa.</p> <p>Art. 79.</p> <p>1. Każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.</p>
<p>Artykuł 42. Prawo dostępu do dokumentów</p> <p>Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.</p>	<p>Art. 61.</p> <p>1. Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.</p> <p>2. Prawo do uzyskiwania informacji obejmuje dostęp do dokumentów oraz wstęp na posiedzenia kolegiałnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.</p>
<p>Artykuł 43. Rzecznik Praw Obywatelskich</p> <p>Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim ma prawo zwracać się do Rzecznika Praw Obywatelskich Unii w przypadkach niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji lub organów wspólnotowych, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji wykonujących swoje funkcje sądowe.</p>	<p>Art. 80.</p> <p>Każdy ma prawo wystąpienia, na zasadach określonych w ustawie, do Rzecznika Praw Obywatelskich z wnioskiem o pomoc w ochronie swoich wolności lub praw naruszonych przez organy władzy publicznej.</p>
<p>Artykuł 44. Prawo petycji</p> <p>Każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mające miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w Państwie Członkowskim mają prawo petycji do Parlamentu Europejskiego.</p>	<p>Art. 63.</p> <p>Każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa.</p>
<p>Artykuł 45. Swoboda przemieszczania się i pobytu</p> <p>1. Każdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich.</p> <p>2. Swoboda przemieszczania się i pobytu może zostać przyznana, zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, obywatelom</p>	<p>Art. 52.</p> <p>1. Każdemu zapewnia się wolność poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyboru miejsca zamieszkania i pobytu.</p> <p>2. Każdy może swobodnie opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.</p>

<p>państw trzecich legalnie przebywającym na terytorium Państwa Członkowskiego.</p>	
<p>Artykuł 46. Opieka dyplomatyczna i konsularna Każdy obywatel Unii korzysta na terytorium państwa trzeciego, gdzie Państwo Członkowskie, którego jest obywatelem, nie ma swojego przedstawicielstwa, z ochrony dyplomatycznej i konsularnej każdego z pozostałych Państw Członkowskich na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa.</p>	<p>Art. 36. Podczas pobytu za granicą obywatel polski ma prawo do opieki ze strony Rzeczypospolitej Polskiej.</p>
<p>Rozdział VI. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI</p>	
<p>Artykuł 47. Prawo do skutecznego środka prawnego i do sprawiedliwego procesu sądowego Każdy, czyje prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym artykule. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie przed niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym uprzednio na mocy ustawy. Każdy ma możliwość uzyskania porady prawnej, skorzystania z pomocy obrońcy i przedstawiciela. Pomoc prawna jest dostępna dla tych osób, które nie posiadają wystarczających środków, jeśli jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.</p>	<p>Art. 45. 1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Art. 42. 2. Każdy, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania. Może on w szczególności wybrać obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie korzystać z obrońcy z urzędu.</p>
<p>Artykuł 48. Domniemanie niewinności i prawo do obrony 1. Każdego oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona zgodnie z prawem. 2. Każdemu oskarżonemu gwarantuje się poszanowanie prawa do obrony.</p>	<p>Art. 42. 2. Każdy, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania. 3. Każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu.</p>
<p>Artykuł 49. Zasady legalności oraz proporcjonalności czynów zabronionych zagrożonych karą i kar 1. Nikt nie może być uznany za winnego popełnienia czynu polegającego na działaniu lub zaniechaniu, który według prawa krajowego lub prawa międzynarodowego nie stanowił czynu zabronionego zagrożonego karą w czasie jego popełnienia. Nie będzie również wymierzona kara surowsza od tej, którą można było wymierzyć w czasie, gdy czyn zabroniony zagrożony karą został popełniony. Jeśli ustawa, która weszła w życie po popełnieniu czynu zabronionego zagrożonego karą, przewiduje karę łagodniejszą, ta właśnie kara ma zastosowanie. 2. Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody w sądzie i karaniu osoby za działanie lub zaniechanie, które w czasie, gdy miało miejsce, stanowiło czyn zabroniony zagrożony karą, zgodnie z ogólnymi zasadami uznanymi przez wspólnotę narodów.</p>	<p>Art. 41. 1. Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie. Art. 42. 1. Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Zasada ta nie stoi na przeszkodzie ukaraniu za czyn, który w czasie jego popełnienia stanowił przestępstwo w myśl prawa międzynarodowego. Dodatkowo przepisy Kodeksu Karnego i Postępowania Karnego</p>

<p>3. Surowość kar nie może być nieproporcjonalna do czynu zabronionego zagrożonego karą.</p>	
<p>Artykuł 50. Zakaz ponownego sądzenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony zagrożony karą 1. Nikt nie może być ponownie sądzony lub ukarany w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony zagrożony karą, w związku z którym został już uprzednio na terytorium Unii Europejskiej zgodnie z ustawą uniewinniony lub za który został uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem.</p>	<p>Przepisy Kodeksu Karnego i Postępowania Karnego</p>
<p>Rozdział VII. POSTANOWIENIA OGÓLNE</p>	
<p>Artykuł 51. Zakres 1. Postanowienia niniejszej Karty mają zastosowanie do instytucji i organów Unii z właściwym uwzględnieniem zasady pomocniczości oraz do Państw Członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Państwa te zatem szanują prawa, przestrzegają zasad i popierają ich stosowanie zgodnie ze swymi kompetencjami. 2. Niniejsza Karta nie ustanawia żadnej nowej kompetencji ani zadania dla Wspólnoty lub Unii, ani nie zmienia kompetencji i zadań określonych w Traktatach.</p> <p>Artykuł 52. Zakres praw gwarantowanych 1. Wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w niniejszej Karcie muszą być przewidziane ustawą i szanować istotę tych praw i wolności. Z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, ograniczenia mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście realizują cele interesu ogólnego uznawane przez Unię lub wynikają z potrzeby ochrony praw i wolności innych osób. 2. Prawa uznane w niniejszej Karcie, których podstawą są Traktaty wspólnotowe lub Traktat o Unii Europejskiej, są wykonywane na warunkach i w granicach określonych w tych Traktatach. 3. W zakresie, w jakim niniejsza Karta zawiera prawa, które odpowiadają prawom zagwarantowanym w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ich znaczenie i zakres są takie same jak praw ustanowionych przez tę Konwencję. Niniejsze postanowienie nie stanowi przeszkody, aby prawo Unii zapewniało szerszą ochronę.</p> <p>Artykuł 53. Poziom ochrony Żadne z postanowień niniejszej Karty nie będzie interpretowane jako ograniczające lub podważające prawa człowieka i podstawowe wolności uznane, we właściwych im obszarach zastosowania, przez prawo Unii i prawo międzynarodowe oraz umowy międzynarodowe, których Unia, Wspólnota lub wszystkie Państwa Członkowskie są stronami, łącznie z europejską Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz przez konstytucje Państw Członkowskich.</p>	

Artykuł 54. Zakaz nadużycia praw

Żadne z postanowień niniejszej Karty nie będzie interpretowane jako przyznające prawo do podejmowania jakiejkolwiek działalności lub dokonywania jakichkolwiek aktu zmierzającego do znieważenia któregoś z praw i którejś z wolności uznanych w niniejszej Karcie lub ich ograniczenia w większym stopniu, aniżeli jest to w niej przewidziane.

SEMINARIUM NA TEMAT UKŁADÓW ZBIOROWYCH

Układy zbiorowe wciąż nie uzyskały właściwej rangi jako instrument dialogu społecznego stwierdzili uczestnicy seminarium zorganizowanego przez Komisję Krajową NSZZ "Solidarność".

W dniu 25 października 2007 w Warszawie odbyło się robocze seminarium "Układy zbiorowe pracy jako instrument autonomicznego dialogu społecznego. Stan obecny i wyzwania przyszłości". Miało ono na celu ocenę kondycji rokowań zbiorowych w naszym kraju oraz analizę możliwych scenariuszy rozwoju tej formy dialogu społecznego. Stąd też do uczestnictwa obok liderów branżowych i zakładowych, zaangażowanych w negocjacje układowe zaproszeni zostali także przedstawiciele PIP, Ministerstwa Pracy, eksperci organizacji pracodawców a także niezależni badacze zajmujący się problematyką zbiorowych stosunków pracy w Polsce.

Uczestnicy seminarium debatowali w oparciu o konkretne przypadki prezentowane podczas paneli dyskusyjnych poświęconych kolejno układowi zakładowym i ponadzakładowym. Prezentacje dobrane zostały w taki sposób, aby możliwe było szersze spojrzenie na kontekst rokowań. Przedstawione zostały przykłady układów funkcjonujących w sektorze publicznym oraz prywatnym w różnych obszarach gospodarki (poczta, handel, przemysł hutniczy, przemysł budowlany, kolejnictwo, gospodarka komunalna, energetyka, oświata). Wprowadzeniem do paneli były prezentacje przedstawicieli organów rejestrujących.

Obraz rokowań układowych wyłaniający się z dyskusji nie może być uznany za zadowolający. Malejącej ilości zawieranych

układów zakładowych (spadek o 20 proc. w 2006 r.) i permanentnej stagnacji w rozwoju nowych układów ponadzakładowych towarzyszy ograniczanie zakresu regulacji układowych korzystniejszych dla pracowników. Zbyt rzadko układy zbiorowe służą kreowaniu wartości dodanej wewnątrz branży lub przedsiębiorstwa wpływającej na generowanie miejsc pracy lepszej jakości.

W dyskusji Okrągłego Stołu, która rozwinęła się na podsumowanie seminarium eksperci próbowali ustalić przyczyny takiego stanu rzeczy. Profesor Juliusz Gardawski wskazywał na negatywny wpływ "konfliktowego pluralizmu" polskich związków zawodowych. Dr Jakub Stelina, zwrócił uwagę, że "silny" układ zbiorowy może istnieć tylko tam gdzie są silne i odpowiedzialne związki. Przedstawiciele organizacji pracodawców akcentowali z kolei, że wysiłek, jaki stanowi konieczność sprostania rozbudowanym procedurom formalnym podczas rokowań zniechęca przedsiębiorców do ich podejmowania.

Uczestnicy seminarium byli zgodni, że obecna kondycja rokowań układowych wymaga podjęcia rzeczowej dyskusji na temat ich rozwoju zarówno wewnątrz związku jak i też z pozostałymi partnerami społecznymi.

Seminarium zorganizowane zostało przez Dział Branżowo-Konsultacyjny KK NSZZ "Solidarność" przy wsparciu Sekretariatu Metalowców NSZZ "Solidarność" oraz Fundacji Friedricha Eberta. Dział Branżowo-Konsultacyjny planuje wydanie publikacji z zapisem dyskusji seminaryjnej.

- *Dział Branżowo-Konsultacyjny*

Z OSTATNIEJ CHWILI

ŚNIADEK PISZE DO POSŁÓW I SENATORÓW

"Nowoczesna Europa budowana jest w oparciu o dialog społeczny. To zapewni rozwój, zmniejszy dysproporcje, wyrównuje szanse, zapobiega konfliktom" - napisał przewodniczący KK Janusz Śniadek w liście skierowanym do nowych parlamentarzystów.

Śniadek pogratulował w nim uzyskanie mandatu społecznego zaufania i przedstawił założenia związkowej akcji "Polska przyjazna pracownikom". Posłom i senatorom PiS przewodniczący KK podziękował za wiele prospołecznych inicjatyw legislacyjnych podjętych w minionej kadencji. W liście do parlamentarzystów PO i PSL - a więc prawdopodobnej koalicji rządowej - podkreślił, że

"Polska, na tle innych krajów UE, ma bardzo elastyczny i przyjazny dla inwestycji rynek pracy". Jednocześnie zaznaczył, że "pracownicy wrócą z emigracji zarobkowej dopiero wówczas, gdy będą tutaj mieli perspektywę godnej, bezpiecznej i dobrze opłacanej pracy połączonej z możliwością stałego doskonalenia swoich umiejętności". Śniadek zacytował też fragmenty często przywoływanej w trakcie kampanii irlandzkiej Umowy społecznej, w których na pierwszym planie znajduje się upowszechnienie korzyści wynikających z partnerstwa społecznego, ograniczenie wykluczenia i ubóstwa oraz faktyczna poprawa stopy życiowej.

POWSTAŁO EUROPEJSKIE CENTRUM SOLIDARNOŚĆ

8 listopada 2007 r. w Gdańsku podpisano akt powołujący Europejskie Centrum Solidarności. - To wydarzenie przybliży nas do kolejnego momentu, w którym spełnią się nasze marzenia - powiedział podczas uroczystości Janusz Śniadek, przewodniczący NSZZ "Solidarność".

W gdańskim Dworze Artusa odbyła się uroczystość podpisania aktu powołującego instytucję kultury Europejskie Centrum Solidarności. Współzałożycielami ECS są Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Miasto Gdańsk, Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność" oraz Fundacja Centrum Solidarności. I to przedstawiciele tych instytucji podpisali dzisiaj dokumenty ostatecznie powołujące Europejskie Centrum Solidarności.

- Od wielu lat brakuje nam miejsca, gdzie moglibyśmy opowiedzieć historię "Solidarności". Dlatego cieszę się, że udało się doprowadzić do powstania ECS - mówił Paweł Adamowicz, prezydent Miasta Gdańska. Szczególne podziękowania prezydent Gdańska skierował do przewodniczącego "Solidarności" Janusza Śniadka, za współpracę i otwartość na ideę powołania Centrum. - To

wydarzenie przybliży nas do kolejnego momentu, w którym spełnią się nasze marzenia. Myślę, że to marzenie powoli się materializuje. Dziękuję twórcom tego wydarzenia i czekamy na realizację - powiedział przewodniczący Związku.

Myślę, że powoli materializują się nasze marzenia - powiedział podczas uroczystości powołania ECS, Janusz Śniadek, przewodniczący NSZZ "Solidarność".

Dyrektorem Centrum został ojciec Maciej Zięba, współzałożyciel dolnośląskiej "Solidarności", który w ubiegłym miesiącu spotkał się z Komisją Krajową NSZZ "Solidarność". - Stoję przed wami z dużym wzruszeniem. Od 1980 r. przeszliśmy długą drogą i wierzę, że to co zaczynamy dzisiaj skończy się sukcesem - powiedział dyrektor ECS.

Zgodnie z umową Związek na cele ECS udostępni historyczną Salę BHP, która obecnie jest remontowana. Natomiast 13 grudnia zostanie rozstrzygnięty konkurs architektoniczny na budynek ECS. Bierze w nim udział 100 ekip architektonicznych. ECS ma spełniać rolę muzeum, archiwum a także centrum edukacyjno-naukowego. W pierwszej fazie powstanie część muzealna.